



1992 m. mirusio, 1936-1940 m. ministrų kabineto kanceliarijos viršininko, o po karo Berlyne žymaus meno kolekatoriaus Mykolo Žilinsko namas buvusiam Vakarų Berlyne.

LIETUVOS AMBASADA BERLYNE

Antanas Dundzila

Berlynas vėl tapo suvienytos Vokietijos sostine ir primena iš miego pabudusį, didžiulį, bet judrų sportininką. Mieste pulsuoja gyvenimas, vyksta didelės statybos ir jaučiasi į aikštę išėjusio žaidiko išpuolis. Tas pabudimas ypač vaizdus, muziejuose matant karo pabaigoje buvusių griuvėsių nuotraukas arba pusšimtį metų padalinto, atskirto ir rusų prievartauto miesto dalį. Vokietijos sostinės įstaigos iš Bonos vėl nusikraustė į Berlyną. Berlynan persikraustė ir Vokietijoje atstovaujamų kraštų ambasados, jų tarpe ir Lietuvos Respublikos. Tad šia proga - nuotraukos bei išpuoliai apie Lietuvos ambasadą Berlyne.

Lietuvai atstačius Nepriklausomybę, Bonoje buvo atidaryta Lietuvos ambasada. Atstovavimas bei Lietuvos interesų gynimas Vokietijoje yra labai svarbus Lietuvos

Respublikos reikalas, nes Vokietija yra didelė, įtakinga Europos valstybė, plėtojanti savotiškus santykius su Rusija. Jau vien Europos Sąjungoje Vokietijos balsas daug reiškia. 1999 m. mūsų ambasada persikėlė Berlynan, įsikūrė išnuomotose dviejų aukštų, gan talpiose patalpose.

Lietuvos ambasada yra jau po karo atstatytame, gan gražiame rajone, pastate iš trečiojo aukšto balkono plečiasi trispalvė. Žemutiniame aukšte veikia konsulas, o viršutiniame - ambasados įstaigos. Ambasados posėdžių kambaryje kabo suplanuota būsimos ambasados nuotrauka, labai įdomu!

Kaip žinia, prieš karą Berlyne, Kurfuerstenstrasse 134, Lietuva turėjo savo nuosavą pasiuntinybės pastatą geroje miesto dalyje, vokiečių kartais vila vadintą. Tais laikais ambasadorius bei ambasadas turė-

davo tik didelės valstybės, o visoms kitoms atstovavimas buvo sutelktas taip vadintose pasiuntinybėse. Paskutiniu prieškarinės Lietuvos Pasiuntiniu ir Igaliotu Ministru Berlyne buvo plk. Kazys Škirpa. Lietuvai praradus Nepriklausomybę, Vokietijos Užsienių reikalų ministerija jam nurodė rūmus su visais tarnautojais apieisti ir pasiuntinybės raktus perduoti sovietams. K. Škirpa šio nurodymo nevykdyti negalėjo, tad su protestu raktus per kurjerį 1940 rugpjūčio 14 d. nusiuntė Reicho ministerijai, ne sovietams. Po to, pirmosios sovietų okupacijos metu, K. Škirpa su Berlyne atsiradusiais kitais lietuviais aktyviai veikė. Vėliau karo metu rūmai buvo, turbūt, subombarduoti, o po karo griuvėsiai nuvalyti, žemė sulyginta. Ilgą laiką Lietuvos sklypu naudojosi vietos vokiečiai - pasakojama, kad jame buvo pardavinėjami automobiliai, Kalėdų eglutės. Tai buvo lyg niekieno ar kokio nors nebeegzistuojančio savininko pretenzija kitų savinamasi žemė.

Niekieno žemės sklypų Berlyne turi būti daug ir šiandien. Konkrečiai nežinia, bet, galima manyti, į Lietuvos sklypą pretenzijas tikriausiai reiškė ir Sovietų Sąjunga. Laimė, kad sklypas buvo Vakarų, bet ne Rytų zonoje. Taip pat čia gal ironiškas laimės reikalas, kad pastatas buvo sugriautas, tai jame "neįsikūrė" kokia nors sovietų misija. Juk Paryžiuje ir Romoje esančius Lietuvos pasiuntinybių pastatus dar nuo 1940 m. okupavusi (nevy-niokime į popierį - kito,

tikslesnio žodžio nėra: okupavusi) tebelaiiko Lietuvai "draugiška" kaimynė Rusija...

Atgavus nepriklausomybę, po didelių pastangų ir ilgai trukusios bylos, Lietuvai vėl buvo pripažintos sklypo nuosavybės teisės. Prieš kelis metus Lietuvoje buvo pravestas konkursas ir suplanuoti naujieji ambasados pastatai. Tačiau, be abejo, dėl lėšų stokos statyba nepradedama. Nesileidžiant į smulkmenas, statybos užmačios prašosi kelių pastabų.

Pirma, kaip matyti sklypo dabartinėje nuotraukoje, Lietuva galėtų pašalinti akį badančias skelbimų lentas ir pastatyti savo užrašą, kad tai buvusios ir būsimos Lietuvos ambasados vieta. Tai būtų labai nebrangus, tvarkingas, viešas Lietuvos vardo kėlimas. Pavyzdžiu čia galima suminėti šiuo metu kitoje miesto dalyje iš pagrindų remontuojamą Estijos ambasados pastatą ir prie jo esantį didžiulį užrašą.

Antra, pažvelgus į sklypo aplinką ir suprojektuotą pastatą, reikia pasakyti, kad konkursą laimėjęs projektas nesiderina prie aplinkos. Tiesa, gal architektai sąmoningai norėjo pastatą išskirti, tad jis ir išėjo, lyg iš Marso... Dar svarbiau: iš nuotraukos aišku, kad projektas neaptvertas ar kitaip (architektūriniai gudriai) neapsaugotas. Nesimato net vietos vėliavos stiebui su aikštele kokioms nors iškilimėms, pvz., Lietuvos Prezidento sutikimui, Vasario 16 d. ceremonijai lauke ir pan. Argi specialiai ambasadai suprojektuotame pastate vėliava bus ir toliau iškišama iš balkono (ar

lango) - kaip kad tenka daryti nuomojamose patalpose?

Trečia - sklypas atgautas, jau keleri metai kaip projekto planai paruošti, o statyba nepradedama... Ypač statybas pagal paruoštus planus reikia neatidėliojant vykdyti, nes planai juk pasensta, keičiasi valdžios su ministrais, biudžetais, architektais ir t.t. Vien tik planuojant, planuojant (ir už tai mokant pinigų ar premijas), tačiau nestatant, viskas kvepia sovietmečiu girdėtais penkmečio planais...

Pagaliau, ketvirta - pastatas karo metu buvo sugriautas, sklypas sulygintas. Ar, kasant pamatus, pagalgvota apie kokį nors pusiau archeologinį dėmesį, buvusių rūsių patikrinimą? - Gal ten užsiliko buvusios pasiuntinybės dokumentų, gal yra sovietų ar vokiečių išlikusių, mums įdomių raštų?

Apie Žilinsko namą

Ambasados tiesioginiai neliečiantis, bet Lietuvai galimai įdomus yra Berlyne po karo gyvenusio ir ten numirusio Mykolo Žilinsko trijų aukštų, trijų butų, gerai atrodantis namas. Po karo neiliniu meno kūrinių rinkėjų tapęs M. Žilinskas daug savo turto nusiuntė į Lietuvą. Kaune, prie Igulos bažnyčios stovėjo jo rūpesčiu pastatyta moderni, M. Žilinsko vardo meno galerija. Sklinda kalbos, jog namas šiuo metu priklauso Lietuvių Fondui, kad pastatas galėtų būti naudingas mūsų ambasados reikalams. Namas geroj vietovėj, gan gražioj

Nukelta į 9 p.



Lietuvai priklausantis sklypas Berlyne. Prieš karą ten stovėjo gražūs Pasiuntinybės rūmai, karo metu sugriauti. Po ilgoko tamposi valdžios įstaigose - vėl Lietuvos nuosavybė, čia kada nors stovės nauji ambasados rūmai.

A. Dundzilos nuotraukos.

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

MES - LIETUVA

Vilnius, balandžio 19 d. (ELTA). Jau trečiajame savo metiniame pranešime Prezidentas Valdas Adamkus grįžo prie Lietuvos modernizavimo tikslų ir uždavinių, akcentuodamas laisvo žmogaus, atviros visuomenės ir stiprios valstybės svarbą. Remdamasis šiomis nuostatomis, valstybes vadovas išdėstė Lietuvos vidaus ir užsienio politikos principus, aptarė mokesčių sistemos pertvarką, socialinės ir sveikatos apsaugos, švietimo, valstybes tarnybos, kaimo reformas.

Kalbėdamas apie užsienio politiką, kaip praneša ELTA, V. Adamkus pabrėžė, kad per pastaruosius metus atsidūrėme naujoje tikrovėje: "Mūsų priimtas sprendimas jungtis į euroatlantines struktūras jau yra visuotinai pripažįstamas kaip esminis savarankiškos valstybės apsisprendimas".

"Turime suvokti, kad tolesnės struktūrinės permainos, spartus Lietuvos modernizavimas yra neišvengiamas. Visos reformos, kurias užsibrėžėme įgyvendinti prieš stodami į Europos Sąjungą, yra daromos mūsų pačių labui, o ne dėl to, kad to reikalauja Europos Sąjunga", - sakė valstybės vadovas.



JAV Kongreso Atstovų rūmų pirmininkas Dennis Hastert su Lietuvos prezidentu Valdu Adamkumi Vilniuje, kuriam prezidentas įteikė Lietuvos Kunigaikščio Gedimino pirmojo laipsnio ordiną.

Prezidento požiūriu, visos reformos turi remtis trimis pagrindiniais tikslais: "Pirmasis jų - išlaisvinti žmogaus iniciatyvą, stiprinti jo savarankiškumą ir atsakomybę. Antrasis - išplėtoti skirtingų mūsų visuomenės grupių - verslininkų, mokslininkų, ūkininkų, valstybės tarnautojų bei kitų - bendradarbiavimą, kooperaciją, gebėjimą dirbti kartu ir siekti bendrų uždavinių. Trečiasis - sustiprinti valstybę, sukurti joje patikimą demokratine tvarką".

"Nauja mokesčių sistema turi būti aiškiai orientuota nebe į valstybės išlaikytinį, bet į savininką: ji privalo remtis nuostata, kad ne valstybė žmogui duoda ir iš jo atima, bet žmogus uždirba ir dalį savo pajamų sumoka valstybei, reikalaudamas, jog ši jo lėšas naudotų efektyviai ir sąžiningai", - sakė V. Adamkus.

Prezidentas ragino efektyviau spręsti nedarbo ir skurdo problemas. V. Adamkaus nuomone, šias problemas galime įveikti tik užtikrinę nuoseklią ūkio plėtrą ir kokybišką bei visiems prieinamą švietimą.

Ragindamas sparčiau reformuoti ūkį, valstybės vadovas teigiamai įvertino sprendimus dėl bankroto procedūrų supaprastinimo, įmonių restruktūrizavimo tvarkos įteisinimo, darbo rinkos liberalizavimo. Prezidento įsitikinimu, privatizavimo procese būtina sudaryti lygias sąlygas tiek užsienio, tiek tautiniam kapitalui, užtikrinti proceso skaidrumą ir siekti efektyvesnio ūkininkavimo.

"Didelių pajėgumų energetikos ūkis turi tapti ne Lietuvos ekonomiką gramzdinančiu akmeniu, bet jos atsigavimo varikliu", - sakė V. Adamkus, aptardamas strateginę svarbą turinčių ūkio objektų perspektyvas.

Pasak Prezidento, skaudžias korupcijos problemas turi išspręsti atviras valdžios ir verslo bendradarbiavimas: "To įmanoma siekti tik mūsų verslui viešai deklaruojant savo interesus, o valdžiai į juos atsižvelgiant ir juos ginant".

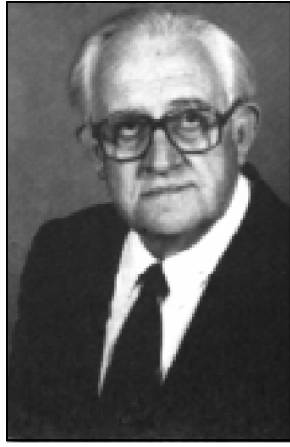
Valstybės vadovas ragino kuo greičiau pereiti nuo žemės gražinimo prie žemės reformos darbų ir efektyviau naudoti valstybės ir būsimas Europos Sąjungos lėšas.

"Patikima Lietuvos kaimo ateitis - tai konkuruoti gebantys žemdirbystės ūkiai ir smulkių bei vidutinių verslų įvairovė".

Prezidentas pabrėžė vos prieš kelis dešimtmečius prasidėjusį istorijos lūžį: iš pramoninės, o dažnu atveju ir agrarinės visuomenės pereiname į esmingai naują - žinių visuomenę: "Ne Nukelta į 5 p.

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

AMERIKA NEATSIPRAŠĖ



Algirdas Pužauskas

Naujasis JAV prezidentas George W. Bush pergyveno pirmąją užsienio politikos krizę, kuri kilo balandžio 1 d., kai Amerikos jūrų laivyno aviacijos lėktuvas, pasiūstas žvalgyti Pietinės Kinijos jūros pakraščius, buvo priverstas nusileisti kariniame Kinijos aerodrome. Šis žvalgybos moderniausių elektroninių įrengimų pilnas lėktuvas turėjo 24 įgulos narius, jų tarpe tris moteris.

Po 11 dienų amerikiečiai buvo paleisti, nors JAV vyriausybė atsisakė išpildyti Kinijos reikalavimą atsipašyti Kinijos. Prezidentas Bush per savo Valstybės sekretorių išreiškė Kinijos valdžiai patenkinusią frazę: "labai apgailestaujame", kad JAV žvalgybos lėktuvas ir Kinijos pakrančių apsaugos lėktuvas

susidūrė ore ir žuvo Kinijos lakūnas. Užuojautą JAV vyriausybė pareiškė ir Kinijos lakūno žmonai. Amerikiečių viešosios opinijos tyrinėtojai skelbė, kad Amerikos piliečiai buvo nusistatę prieš atsipašinėjimą, tačiau nemaža dauguma sutiko paieškoti Kinijos valdžiai patenkinusi išsireiškimą. Prisimenama, kad prieš porą metų JAV atsipašė Kinijos ir apgailestavo padarytus Kinijai nuostolius Jugoslavijos sostinėje, kai JAV lėktuvai netyčia sudaužė Kinijos ambasados pastatą. Tuomet Kinijos valdžia išvytė didelius protestus prieš Amerikos konsulatą ir kitų pastatų. Šį kartą, nors amerikiečiai buvo laikomi izoliuoti vienuolika dienų, didesnių demonstracijų prieš JAV nebuvo. Kinijos interneto centrinėse buvo daug priekaištų Kinijos vyriausybei, kad ji taip lengvai atsisakė savo reikalavimų.

Kaip žinoma, jau daug metų Kinija veda su Amerika milžinišką biznį. Statistika rodo, kad pernai Amerika importavo iš Kinijos prekių, įvairių mašinų, tekstilės prekių, batų, žaislų, sporto įrankių už 100 milijonų dolerių. Amerika eksportavo į Kiniją prekių: medicinos įrengimų,

elektronikos, lėktuvų, plastikos gaminių ir trašų, kurios daro gerą pelną. Sakoma, kad buvęs JAV prezidentas B. Clinton per daug pataikavęs Kinijai. Pagarsėjo jo Kinijoje paskelbti "Trys Ne". Prez. B. Clinton 1998 m. pabrėžė, kad nėra ir nebus dviejų Kinijų, o tik viena. Taivanas niekad nebus atskira, nepriklausoma valstybė ir Taivanas nebus Jungtinių Tautų narys. Šis jo pareiškimas labai pakenkė Taivano demokratinei valdžiai ir sustiprino komunistinės Kinijos reikalavimus. Dabartinė Amerikos vyriausybė mano, kad prez. Clinton dar turėjo įdėti kelis "No". Vienas liestų draudimą Kinijai prisijungti jėga Taivano salą ir neleisti politinių pasikeitimų Taivane be jo gyventojų valios ir demokratinio balsavimo.

Prezidentas George W. Bush pagyrė žvalgybos lėktuvo lakūnus, kurie sugebėjo nusileisti Kinijos žemėje, nors lėktuvo dalys buvo sužalotos ir neveikė. Dar nežinia, kiek ilgai kinai lėktuvą laikys savo oro uoste. Amerikiečiams pavyko kai kuriuos slaptus žvalgybos aparatus sunaikinti, tačiau galima laukti, kad kinai ir inžinieriai dar galės nukopijuoti kai kurias dalis.

Keliais sakiniiais

• **Lenkijos** žinių agentūra PAP paskelbė, kad gegužės 15 d. Varšuvoje prasidės buvusio komunistų valdžios gynybos ministro gen. Wojciech Jaruzelski ir kitų septynių kaltinamųjų teismas. Jie kaltinami 44 Gdanskio uosto darbininkų nužudymu.

• **Turkijoje** miestuose prasidėjo masinės demonstracijos prieš vyriausybę, kuri atvedė valstybę į gilią finansinę krizę. Vien Ankaroje gatves užplūdo apie 70,000 žmonių.

• **Naujosios JAV** vyriausybės biudžetas numato sumažinti lėšas dešimčiai vyriausybės agentūrų. Nukentės žemės ūkio ir transporto departamentai. Sumažintos lėšos buvusio prez. B. Clinton planui samdyti miestuose daugiau policininkų. Biudžete mažiau lėšų skiriama gamtos apsaugos reikalams.

• **Kongrese** prasidėjus debatams dėl valstybės biudžeto, spauda paskelbė pavadęs turtingiausių politikų. Turtingiausias esąs senatorius John Kerry, vedęs turtingą našlę Teresa Heinz, ji valdanti 675 mil. dol. Heinz maisto gaminių bendrovės. Antras turtingiausias yra kongresmenas iš New Yorko resp.

Amory Houghton su 350 mil. dol. "Corning glass" bendrovės akcijom. Toliau eina trys demokratai senatoriai: Wisconsin sen. Herbert Kohl, maisto parduotuvių tinklo savininkas, sen. Jay Rockefeller iš Vakarų Virginijos su 200 mil. dol. įvairių vertybių popierių ir Californijos sen. Dianne Feinstein, kurios vyras Richard Blum "vertas" 50 mil. dol. nekilnojamo turto ir įvairių akcijų. Paskutinius balsavimus laimėjo dar vienas milijonierius, respublikonas sen. iš Illinois Peter Fitzgerald, bankininkas su 40mil. dol.

• **Olandijos Senatas** po ilgų debatų patvirtino euthanazijos įstatymą. Jis leidžia gydytojams padėti nusižudyti pacientams, kurie serga nepagydoma liga ir kenčia didelį skausmą. Piktos demonstracijos prieš Senato rūmų privertė įstatymo leidėjus įvesti įvairius apsunkinimus, kad įvairios komisijos prižiūrėtų kad nužudymas nebūtų lengvai gaunamas. Jam priešinasi ir daug gydytojų. Pagalba mirti bus teikiama tik legaliems Olandijos rezidentams.

• **Valstybės sekretorius Colin Powell** prieš Velykas aplankė kelias sąjungininkų sostines Europoje. Jis pareiškė,

kad taikos priežiūros kariuomenė nebus sumažinta. JAV šiuo metu laiko Bosnijoje apie 3,350 karių. Kartu su Britanija, Vokietija, Italija, Prancūzija ir Rusija Bosnijoje yra 18,000 kareivių, priklausančių vadinamai kontaktų grupei. Dar 37,500 karių laikomi Kosove, kur yra ir 6,200 amerikiečių. Nauji neramumai kilo prie Albanijos-Makedonijos sienos. Dėl tų sienos pažeidimų sekr. Powell ilgai tarės su Rusijos užsienio reikalų ministru Igor Ivanov. Bendrame pareiškime Makedonija įspėta laikytis ramiai ir šaltai reaguoti į teroristų elgesį. Balandžio 9 d. audringame ore sudužo britų karo malūnsparnis, žuvo 2 anglų kariai, dar penki sužeisti.

• **Jordano karalius Abdullah II** pareiškė Vašingtone spaudos konferencijoje, kad būtų gerai, jei naujasis JAV prezidentas parodytų Palestinos ir Izraelio kovose daugiau iniciatyvos, nes kovos ten vyksta jau šeši mėnesiai ir tų kovų dalyviai mano, kad Amerika nesikiš į tų kovų užbaigimą. Tarptautinė bendruomenė ir toliau privalo didinti savo įnašą į taikos ieškojimą, pasakė karalius. Izraelio vyriausybė paskyrė nauju krašto Nukelta į 3 p.

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. (216) 531-8428
E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: EDITORIAL BOARD

DIRVA (UPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. Published weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. - Subscription per year - \$35.00, first class - \$58. Single copy - 70 cents. Air mail overseas - \$110.00.

Prenumerata metams - \$35.00, pusei metų - \$20.00, pirma klase - \$58. Oro paštu į užsienį metams - \$110.00. Atskiro numerio kaina - 70 centų. Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu ne visada išreiškia redakcijos nuomonę. Nespausdinti straipsniai gražinami, tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

MŪSŲ ISTORINĖ ATMINTIS

Dvidešimtojo amžiaus du totalitariniai režimai - komunizmas ir nacizmas - pasaulio tragedija.

Nacizmo kūrėjai naciai jau nubausti. Bet ir dabar teberengiami tarptautiniai žygiai jam pavaizduoti, sukami filmai, rodomi mūsų televizijų programose nacių žiaurumai, dažnai didieji laikraščiai vis primena mums nacių buvusius "darbelius", rengiami holokausto muziejai ir nacių siautimo aukoms statomi paminklai.

Tačiau didžiausiam pasaulio blogiui - komunizmui ir jų multimilijoninėms tautų aukoms valstybiniais mastais, Vakarų pasaulyje dar vis net nerodoma tolygaus dėmesio kaip kad yra daroma nacizmui pasmerkti. Net ir mūsų laikų teisininkai to meto komunistų vykdytų žudynių nesiima aptarti. Komunizmo ideologija nepasmerkta, nusikaltėliai nebaudžiami. Jie dabar išsiskverbę į valstybines pozicijas kenkia savo tautai ir valstybei. Komunizmo pavojus tebėra ir Lietuvoje, kaip ir kituose kraštuose, kurie išsilaisvino iš "blogio imperijos". O kas daroma, kad lietuvių tautos holokaustas nepasikartotų? Kai šiemet Vytautas Landsbergis, švenčiant Vasario 16-ąją, išėjęs į Pilies gatvėje esančio namo, kuriame buvo pasirašytas Lietuvos nepriklausomybės aktas, balkoną, paklausė tūkstančių žmonių, susirinkusių toje gatvėje: "Ką jūs, išdidai tauta, atsakytumėte, jei Rusija pareikalautų grįžti atgal į narvą, kur Stalino himnas vėl skamba?" Minia garsiai šaukė: "Ne" Deja, gatvėje buvo vyresnio amžiaus lietuviai. Jaunieji sakė, kad tai jų tėvų šventė. "Mums svarbiau stipri ekonominė Lietuva". Kad Rusija vis dar nesutinka su Lietuvos nepriklausomybe ir 12 metų veda psichologinį karą prieš Lietuvą nemažai jaunimo daliai nėra svarbu. Tikėtina, kad tautinis auklėjimas (jei toks yra) Lietuvos mokyklose, bet ne kosmopolitizmo skleidimas, yra Lietuvos švietimo programoje. Jo juk reiktų ir kai kuriems Seimo nariams.

Žlugus komunistiniams režimams, reikalingas ir jų vykdytų nusikaltimų įvertinimas. Kai tarptautinės organizacijos, jų tarpe ir Jungtinės Tautos, nesiėmė komunizmo pasmerkimo, Lietuvos 4 visuomeninės organizacijos, kovojusios prieš okupaciją, 2000 m. birželyje surengė Vilniuje tarptautinį kongresą komunizmo nusikaltimams įvertinti. Jame dalyvavo 24 valstybių tautų atstovai ir politikai. Įsteigtas tarptautinis tribunolas su teisėjų kolegija, kuri po dviejų sesijų paskelbė sprendimą komunizmui. To kongreso komitetas veikia ir dabar. Išleido brošiūrą "Antikomunistinis kongresas ir visuomeninis tribunolas". Paruošta spaudai 800 puslapių knyga lietuvių ir anglų kalbomis su kongreso medžiaga. Komitetas kreipėsi į valstybes, kurios kentėjo komunizmo holokaustą ir genocidą, tęsti pradėtą akciją kad nebūtų pamiršti raudonojo teroro nusikaltimai, nužudę daugiau kaip 100 milijonų žmonių. Tai perspėjimas ateities kartoms neužmiršti savo praeities, kaip kad yra daroma ir nacių vykdytiems žudymams atminti.

O pasaulinė komunizmo holokausto diena gali būti birželio 14-oji, kaip kad siūlo to kongreso komiteto pirmininkas Vytautas Miliauskas.

S. Tūbėnas

LIETUVA RENGIASI TAUTOS PASIPRIEŠINIMUI

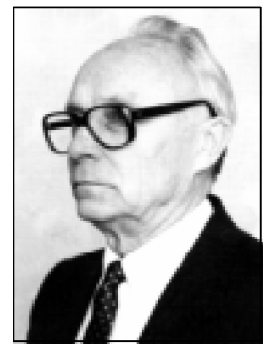
Klaipėdoje išvažiuojamąjį posėdį surengė Seimo nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto nariai, susipažino su teritorinės gynybos planu Vakarų Lietuvoje. Kariškių pranešimuose buvo akcentuota, kad teritorinė gynyba pagrįsta Lietuvos įstatymais įtvirtintu besąlygišku, visuotiniu pasipriešinimu bet kokiam išorės puolėjui. Teritorinę gynybą sudaro du pagrindiniai žingsniai: kombinuotas manevrinės karinės galios panaudojimas ir partizaninė kova kartu su civiliniu pasipriešinimu, jeigu nebūtų jokios sąjungininkų paramos. Esant NATO sudėtyje, Lietuvos kariuomenei būtų keliamas pagrindinis uždavinys - stabdyti priešo puolimą, apsaugoti gyvybiškai svarbius objektus, silpninti puolėjų ir tautosototi savo karines pajėgas, išlaikyti gerai apsaugotas ir užsienio šalių karinei paramai priimti tinkamas teritorijas.

Kariuomenės vadas J. Kronkaitis pabrėžė, kad teritorinės gynybos koncepcija remiasi atsitraukimo ir puolimo principu, tačiau svarbu žinoti ir gerai apskaičiuoti, kada ir kur pulti priešą, kad jis patirtų kuo daugiau nuostolių". Ant popieriaus viskas gana gražiai ir gerai atrodo. Tačiau yra kai kas užmiršta ir kaip kam nekreipta beveik jokio dėmesio! Peržvelkime

atskiris punktais. - "Kombinuotas manevrinis karinės galios panaudojimas". Šis punktas gal būtų svarstytinas - jeigu Lietuva NATO priklaustų ir galėtų remtis NATO oro pajėgomis. Tačiau to nesant - jau antrą karo dieną Lietuvos aviacija, beveik neegzistuoja. Ir kariuomenės judėjimas tegalėtų vykti tik miškuose ir naktimis. Taip pat po dviejų dienų, vargu ar bebūtų artilerija ir šarvuočiai. Tad teliktų tik partizaninis karas. Tokiu atveju ir "Lietuvos įstatymais įtvirtintas besąlygiškas, visuotinis pasipriešinimas", nebegalės įstatymais remtis, kadangi nebus, kas priverstų, kad būtų tų įstatymų laikomasi!

"Lietuvos vyriausybė nusprendė įsteigti Valstybinį pilietinio pasipriešinimo rengimo centrą, kuris okupacijos metu turės teisę organizuoti ginkluotą pasipriešinimą. Šis centras turės valstybinio saugumo institucijos statusą. Jo steigėjas Krašto apsaugos ministerija". Reikėtų manyti, kad tokį rimtą darbą dirbdami bus numatę, kad ir įstaigos telefonai būtų viešai skelbiami. Be to, prie įstaigos durų turėtų būti iš tolo matoma iškaba. Kad būsimieji rezistentai ar partizanai neturėtų be reikalo klaidžioti.

Jeigu reikalas nebūtų toks rimtas - tai visus šiuos projektus būtų galima pasiūlyti į



Juozas Žygas

juokų skyrių. Bet, kai yra apie rezistenciją kalbama - tai manyčiau, kad šposams vietos neturėtų būti. Dabar tokius nutarimus pasiskaitęs geras karikatūristas, galėtų sukurti tokį piešinį. Civiliais rūbais apsirengęs vyresnio amžiaus žmogus, su šautuvu per pečius, kreipiasi į milicininką: drauge milicininke, kur yra tas seniai reklamuotas rezistencijos centras? Nebent šio projekto sumanytojai ir jo vykdytojai. Tiki tariamo "filosofo" žodžiams - "Patriotas yra idiotas - juo didesnis patriotas, tuo didesnis idiotas! Ir priedo - jeigu jie mano, kad Lietuvoje yra pilna idiotų!

Lietuvoje daug kas yra daroma ne iš to galo! Apie kokią rezistenciją gali būti kalbama krašte? Kur beveik nei vieno stribo ar išdaviko dar nenubaudė. Ir kur įvairūs tariami "filosofai". Spaudoje ir aukštosiose mokyklose, nebaudžiamai gali iš patriotizmo šaipytis!? Mažas kraštas - jeigu nori tarp didelių ir ekspansionistiškai nusiteikusių kaimynų išlikti. Turi būti, kaip ežys. Kad kaimynai jo bijotų. Ir visose mokyklose tautiškas ir patriotizmas turi būti privalomų pamokų tarpe!

TARPTAUTINIŲ ĮVYKIŲ APŽVALGA

Atkelta iš 2 p.

apsaugos ministru Darbo partijos narį, atsargos generolą Binyamin Ben Eliezer, 65 metų amžiaus. Jis savo kalboje priminė klausytojams, kad jam teko vadovauti 1980 dešimtmetyje Vakarų kranto ir Gazos pakraščio karinei vyriausybei. Jis kaltino palestiniečius smurto veiksmais, kuriuose per 5 mėnesius žuvo 342 palestiniečiai, 58 izraelitai ir 15 kitų. Jis įspėjo palestiniečius, kad į smurtą bus atsakyta smurtu, nors jis esąs taikos šalininkas.

• **Kinijos valdžia** paskelbė, kad 37 Falun Gong kulto nariai nuteisti kalėjimo bausmėmis nuo 3 iki 7 metų, nes jie laužė valstybės įstatymus. Kinijos ministrų kabinetas kritikavo JAV gyvenimą, valstybės rinkimų sistemą, vaikų auklėjimo trūkumus. Pareiškime sakoma, kad 13 milijonų amerikiečių vaikų gyvena skurde, vargsta pavojingose

darbuose, kasmet 5,000 vaikų miršta nuo ginklų, kiti suserga žemės ūkyje nuo pavojingų sveikatai trąšų ar vabalų naikavimo nuodų. Amerikos demokratine sistema esanti turtingųjų žaidimas, nes daugelis žmonių rinkimuose nedalyvauja, tačiau JAV valdžia mėgsta kritikuoti kitas šalis dėl žmogaus teisių laužymo, sakoma Kinijos informacijos biuro išplatintame pareiškime.

• **Valstybės sekr. Colin Powell** pasakė kalbą Kuveito sostinėje, kur buvo paminėta 10 metų sukaktis nuo dykumos karo, kuris išvarė Irako okupacinę kariuomenę. Sekretorius pabrėžė, kad karas šioje pasaulio dalyje neapsimokės. Kuveitas bus laisvas ir turtingas. Kartu su sekretoriumi iškilmėse dalyvavo buvęs JAV prezidentas, dabartinio prezidento tėvas, George Bush ir vyriausias kariuomenės vadas tame konflikte gen. Norman

Schwarzkopf. Buvo pagerbti tame kare žuvę 148 amerikiečiai.

• **Rusijoje** lankėsi Vokietijos kancleris Gerhard Schroeder, jau antrąsyk per keturis mėnesius. Jis kalbėjosi su prezidentu Vladimir Putin. Pasitarimus palengvino tai, kad Putin yra ilgą laiką buvęs Sovietijos žvalgybos viršininku Vokietijoje ir puikiai kalba vokiškai. Prez. V. Putin aiškino vokiečių kancleriui, kad 48 milijonų skola, kuri liko dar iš komunistinės valdžios laikų, turėtų būti panaikinta, nes Rusijai sunku ją sumokėti dėl lėšų stokos. Kancleris tam skolos nurašymui nepritarė, tačiau sutiko prekybos ryšius plėsti, nes Vokietija bus tiltu tarp Rusijos ir Europos Sąjungos. Sakoma, kad Vokietijos svečias švelniai užsiminė ir apie Rusijos kovas su nepriklausomybės siekiančiais čečėnais, bet tas nesukėlė didesnių ginčų.

MIELI LIETUVIAI TAUTININKAI!

LTS pirmininko **Gedimino Sakalniko**
kalba LTS suvažiavime 2001 m. kovo 31 d.

Štai ir vėl susirinkome į eilinį Lietuvių tautinės sąjungos suvažiavimą. Dveji metai nuo praėjusio 1999 m. kovo 20 d. įvykusio suvažiavimo pralėkė kaip viena diena. LTS per šiuos dvejus metus patyrė ne vieną sunkų išgyvenimą, bet čia susirinę, galime ramiai žiūrėti vieni kitiems į akis, nes padarėme viską, kad mūsų politinė jėga ne tik dar kartą nesubyrėtų, bet taptų grynesnė ir, sakyčiau, net sutvirtėtų. Ačiū Jums už tai.

Tikriausiai nė vienas daugiau ar mažiau besidomintis tautininkų veikla nesitikėjo, kad eiliniame LTS suvažiavime LTS suvažiavime LTS pirmininku bus išrinktas Gediminas Sakalnikas. Man pačiam tai buvo taip pat labai netikėta. Čia ir prisiminiau buvusio tautininko L. Milčiaus žodžius, ištartus "Kauno dienų" (1997 02 20 Nr.42): "...subrendusi partija vadovus pasirenka pati...". Bet šie žodžiai tada buvo skirti tautininkams, kurie 1997 m. vietoje R. Smetonos pirmininku išsirinko V. Antanaitį. Vardan tiesos reikėtų pasakyti, kad R. Smetona pats atsisakė dalyvauti pirmininko rinkimuose, kai suvažiavimas nepritarė ir nepriėmė jo parengtų LTS įstatų pakeitimų.

Na, o kaipgi pasielgė pats ekstautininkas L. Milčius, kai 1999 m., anot jo, "subrendusi partija" pirmininku išsirinko ne jį, o G. Sakalniką? Pasielgė analogiškai R. Smetonai - puolė LTS ardyti. Pasiremsiu citata vėlgi iš "Kauno dienos" (1999 04 13 Nr. 83): "LTS suvažiavimas, kuriame buvo pakeista partijos vadovybė bei šiek tiek pataisyti įstatai, vyko mažiau kaip prieš mėnesį. Tačiau po poros savaičių 14 partijos skyrių pirmininkų išplatino Teisingumo ministerijai, Amerikos lietuvių Tautinei Sąjungai bei Lietuvos žiniasklaidai protestą, kuriame teigiama, jog suvažiavimas vykęs grubiai pažeidžiant įstatus, neatsižvelgiant į kai kurių partijos narių nuomonę, todėl turėtų būti laikomas negaliojančiu. Šią peticiją pasirašė Druskininkų, Kupiškio, Lazdijų, Raudondvario, Šiaulių, Tauragės, Ukmergės, Varėnos, Vilkaviškio, Vilniaus raj. Ir kitų skyrių vadovai. Išplatintame pranešime informuojama, jog sudaryta iniciatyvinė grupė sušaukti neeilinį LTS suvažiavimą..."

Vienok proto balsas nugalėjo. Į Lietuvą birželio mėn. atvykęs ALTS vicepirmininkas E. Bartkus, sukvietęs LTS valdybos ir nepatenkintųjų suvažiavimo rezultatais atstovus, pasiekė kompromisą. LTS valdyba pagaliau pradėjo dirbti, rengtis Savivaldybių tarybų rinkimams. Šis periodas buvo paženklintas "Tautos sąjungos" koalicijos kūrimu, kurioje be tautininkų buvo sutikę dalyvauti dar KDS (K. Bobelis), LDP (S. Pečeliūnas), NP (V. Šapalas), LLL (A. Terleckas) ir "Jaunoji Lietuva" (S. Buškevičius). Tačiau "Tautos sąjungos" koaliciją suardė S. Buškevičius ir K. Bobelis, nutarę Savivaldybių tarybų rinkimams kurti "Kaimo sąjungą". Vienok ir šią koaliciją S. Buškevičius suardė iš jos pasitraukdamas. Apie Savivaldybių tarybų rinkimų rezultatus plačiai nekalbėsiu, jie ne kartą buvo aptarti LTS valdybos ir tarybos posėdžiuose. Reikėtų nebent paminėti tai, kad LTS padengė visų sąrašų, tautininkų vardu dalyvavusių rinkimuose, registravimo išlaidas. Laimėta 13 mandatų, užimta 13-ta tarp 39 Lietuvoje registruotų partijų. Turime vieną merą, o iš viso merus turi 12-os partijų atstovai.

Po LR Savivaldybių tarybų rinkimų prasidėjo nauji bandymai ardyti LTS, destabilizuoti padėtį partijos viduje. Kaip ir galima buvo tikėtis, iniciatyvos vėl ėmėsi L. Milčius, kartu su sąrašu beviltiškai pralaimėjęs rinkimus Kauno rajone. Jam talkino V. Kondratienė (dar beviltiškiau pralaimėjusi rinkimus Šilalės raj.), B. Girdauskas, A. Ragaišienė. Kaip rašė "Dirva" (2000 08 15) straipsnyje "Telkiasi tautinės ideologijos šalininkai": "LR Teisingumo ministerija š.m. birželio 21 d. įregistravo jungtinę politinę partiją - "Jaunosios Lietuvos", Naujųjų tautininkų ir politinių kalinių sąjungą...; į naująją sąjungą perėjo žymi dalis veikliausių LTS narių. Tarp jų matome LTS vicepirmininkus - dr. Benediktą Girdauską ir Virginiją Kondratienę, Kovo 11-tosios akto signatarą, Kauno rajono tautininkų skyriaus pirmininką Leoną Milčių, buvusius Seimo narius - prof. Mečislovą Treinį ir doc. Juozą Tartilą, sėkmingiausiai savivaldybių tarybų rinkimuose pasirodžiusių Akmenės rajono tautininkų skyriaus pirmininką

Leoną Milčių, buvusius Seimo narius - prof. Mečislovą Treinį ir doc. Juozą Tartilą, sėkmingiausiai savivaldybių tarybų rinkimuose pasirodžiusių Akmenės rajono tautininkų skyriaus pirmininką Klemą Intą ir kt."

Būnant Čikagoje ir Clevelande, man iš Jono Jasaičio, buvusio "Dirvos" redaktoriaus, pavyko iškvosti, kad šį niekieno nepasirašytą straipsnį "Dirvai" pateikė L. Milčius. Patikslinus pateiktus "faktus", LTS valdyba pašalino iš LTS narių L. Milčių bei sustabdė narystę LTS B. Girdauskui, V. Kondratienėi ir A. Ragaišienėi. Atkreipiu Jūsų dėmesį, kad šie veiksmai vyko jau pasiruošimo Seimo rinkimams metu, kai S. Buškevičius dalyvavo pasitarimuose kuriant "Tautos fronto" koaliciją su LLL ir LNDP, kurioje jaunalietuviai taip ir nedalyvavo. Dar vienu, jau trečiųjų, tautininkų (po R. Smetonos nacionaldemokratų), dabar jau "Naujųjų", atsiradimas tikrai kad ne tik nepadėjo LTS Seimo rinkimuose, o atvirai jai pakenkė. O gal toks ir buvo minėtų asmenų tikslas? Bet LR Seimo rinkimai parodė, kad tauta nebepasitiki jokiais partijų skaldytojais, suteikdama "Naujamam tautininkui" L. Milčiui paskutinę vietą Raseinių apygardoje tarp visų kandidatų į LR Seimą.

Susitikimuose su tautininkais dažnai esu klausiamas - kokia ateitis laukia L. Milčiaus, B. Girdausko, V. Kondratienės ir A. Ragaišienės, kurie, pasirodo, vėl atkakliai braunasi į LTS, net nesiteikę pripažinti savo klaidų. LTS Valdyba vienareikšmiškai yra apsisprendusi - apie minėtų asmenų buvimą LTS galima bus kalbėti tik tada, kai jie tomis pačiomis priemonėmis kaip įrašė, taip ir išbrauks "Naujųjų tautininkų" pavadinimą iš kitos partijos kompiuliuoto pavadinimo. Belieka tik stebėtis, kad jie nebenori vadintis "naujaisiais", gal jie kaip mairas, atlikęs savo juodą darbą, tapo neberekalingi ir "Jaunajai Lietuvai"?

Kas labiausiai stebina visoje šioje istorijoje? Ogi tai, kad ir suvažiavimo išvakarėse tebeplatunami įvairūs "atsiliepimai" į tautininkus, raginantys juos vienyti, telktis, pasirašyti pačių aktyviausių pastarojo laikmečio LTS skaldytojų.

Visame šiame nepalan-



Amerikos Lietuvių Tautinės sąjungos valdyba: pirmininkas Petras Buchas, sekretorė Irena Dirdienė, vicepirm. Eugenijus Bartkus, vicepirm. Jonas Variakojis ir išdininkas Oskaras Kremeris.

Zigmo Degučio nuotr.

kiame politiniame fone LTS valdyba darė viską, ką sugebėjo esamo finansavimo sąlygomis, kad LTS garbingai būtų atstovaujama LR Seimo rinkimuose. ALTS parama buvo panaudota įregistruojant "Tautos fronto" koalicijos sąrašą Lietuvių tautininkų sąjungos vardu (sąrašas Nr. 1), įregistruojant visus tautininkus, pageidavusius dalyvauti LTS vardu vienmandatėse apygardose. Rezultatai Jums žinomi. Sąrašas Nr. 1 užėmė 14-tą vietą tarp dalyvavusių 15-os sąrašų (priminsiu - iš 39 Lietuvoje registruotų partijų), o vienmandatėse apygardose geriausiai pasirodęs tautininkas J. Mačys užėmė 4-tą vietą.

Išvada viena: nors tautininkai lietuvių ir nesudomino, bet iš politinės arenos nebuvo išstumti. Rinkimų į LR Seimą rezultatai galėjo būti ir geresni, jeigu visi tautininkai būtų garbingai atlikę savo pareigą. Nežinau, kuo galima paaiškinti Akmenės tautininkų poziciją - įtikinamai laimėjus LR Savivaldybių tarybų rinkimus, nekelti LTS kandidato į LR Seimą savo apygardoje, o remti Naujosios Sąjungos kandidatą ir socialliberalus, visiškai neagituojant už LTS sąrašą. Akmenėje LTS sąrašas tesurinko 146 (!) balsus, o galėjo surinkti tūkstančius.

LTS valdyba turėjo ir daugiau įvairių bėdų.

Dėl anksčiau buvusių LTS vadovų nepakankamo reiklumo, o atsakingo už būstinės privatizavimą R. Giliausko nusikalstamo aplaidumo, LTS būstinės patalpos nebuvo laiku išpirtos, todėl jau 2 metus turime bylinėtis su Vilniaus miesto savivaldybe, kad nebūtume iš šių patalpų iškeldinti. Teisinis ginčas tebevyksta.

Du kartus buvo apvogta LTS būstinė, dingo kompiuteriai ir kita įranga. Šių mįslingų vagysčių kaltininkai iki šiol nenustatyti, žala neat-

lyginta. ALTS pagalbos dėka abu kartus įranga buvo atstatyta, o šiuo metu yra visiškai apdrausta bei kvalifikuotai apsaugos tarnybų saugoma. Sugriežtintas būstinės lankymas ne darbo metu. To pasekoje vagystės liovėsi.

LTS valdyba užtikrino nepatraukiamą "Tautininkų žinių" leidybą, žengdama į naują tūkstantmetį ir prisidedama prie informacinės visuomenės kūrimo, internete atidarė savo puslapį (www.lts.lt).

Politinėje veikloje dabar visus akcentus dedame į dešiniųjų ir centro dešiniųjų partijų koalicijos kūrimą, kad tinkamiau pasirengtume artėjantiems LR Prezidento rinkimams, o perspektyvoje - LR Savivaldybių tarybų ir LR Seimo rinkimams. Gal nebeprisikartos liūdna "Tautos sąjungos" ir "Tautos fronto" koalicijos kūrimo patirtis.

Per pastaruosius dvejus metus aš asmeniškai arba su kitais LTS Valdybos nariais ne kartą aplankėme praktiškai visus realiai egzistuojančius LTS skyrius. Dėkoju visiems už šiltus priėmimus, supratimą, norą bendromis jėgomis išlaikyti ir stiprinti LTS. Atrodo, bendravimas leido mums pasėti pasitikėjimą vieni kitais, todėl į suvažiavimą susirinkome konstruktyviai dirbti, siekti, kad garbingas tautininkų garsas, jau per 120 metų skambantis Lietuvoje, nebūtų nutildytas.

Ačiū Jums. Dirbkime ir toliau kartu, taip kaip dirbome ligi šiolei. Dveji metai - per mažas laiko tarpas, kad pasiektume didelių laimėjimų politikoje. Todėl kviečiu į LTS valdybos sprendimus ir veiklą pažvelgti pakankamai atlaiddžiai ir su supratimu apie laikmečio sudėtingumą ir svarbą.

(Tautininkų žinios 2001 m. balandžio Nr.7)

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Atkelta iš 2 p.

materialinių vertybių gausinimas, bet intelektualine kūryba ir žiniomis grindžiama veikla jau veda ir vis aktyviau ves į priekį dabartinę visuomenę”.

Valstybės vadovas ragino nuo žinių visuomenės strategijų rašymo pereiti prie konkrečių veiksmų: sutvarkyti valstybės duomenų bazes, teikti bent dalį valdžios paslaugų internetu, padaryti visiems prieinamą tarptautinį elektroninį tinklą, daugiau dėmesio skirti naujomis technologijomis grįstam verslui.

“Lietuvos modernizavimas, kartu ir laisvo tautos gyvenimo perspektyvos, šandien priklauso nuo švietimo ir mokslo plėtotės, nuo valstybės investicijų į žmones”.

Valstybės vadovo požiūriu, būtina sukurti valstybinį vaikų registrą, visuotinio priešmokyklinio ugdymo sistemą, vaikams užtikrinti socialines mokymosi sąlygas, supragmatinti bendrojo lavinimo mokyklas, sustiprinti aukštojo mokslo sistemą, pasiekti efektyvios mokslo, studijų ir verslo sąveikos. “Pagaliau turime Lietuvoje pripažinti humanitarinių ir socialinių mokslų svarbą tautos kultūrai ir demokratinei mūsų gyvenimui”.

Aptardamas šalies politinę raidą, Prezidentas teigė: “Stipri demokratinė valstybė neįmanoma be stiprių partijų, be stiprios politinės valdžios”. Įspėjęs, kad nauji politikai patys savaime jokiū būdu dar neužtikrina naujos politikos, V.Adamkus pabrėžė, kad politinę valdžią stiprina sprendimų viešumas, o piliečių nepasitikėjimą ir įtarumą mažina atvira partijų veikla.

Valstybės vadovas atkreipė dėmesį į ekonominių nusikaltimų ir politinės galios susijungimo pavojus. Priminęs, jog iki šiol nenubausti daugelio sunkių nusikaltimų kaltininkai, Prezidentas sakė, kad teisingumas reikalauja pagaliau ištirti didelį atgarsį visuomenėje sukėlusias bylas. “To turėtų reikalauti ir valstybės pareigūnų savigarba”, - sakė Prezidentas.

“Ar sustiprės mūsų valstybė, ar atsiras daugiau teisingumo mūsų gyvenime, labai priklauso nuo valdymo reformų sėkmės”, - teigė V.Adamkus, ragindamas iki galo įgyvendinti biurokratijos saulėlydžio idėją, aiškiau apibrėžti valstybės tarnautojų atsakomybę.

Prezidento nuomone, savi-valda sustiprintų didžiosios dalies apskričių funkcijų per-

davimas savivaldybėms. “Šiandien kur kas svarbiau, užuot įsivėlus su žemaičiais į mūšį dėl Telšių ateities, parengti detalius regionų gavinimo projektus”, - sakė V.Adamkus.

“Ryžkimės pagaliau ir šian-dien garsiai sau pasakyti:

LIETUVOJE SURAŠYTA MAŽIAU GYVENTOJŲ

Per ką tik pasibaigusį visuotinį Lietuvos gyventojų surašymą surašyta per 3,5 mln. šalies gyventojų - mažiau, nei prieš 12 metų. 1989 metų gyventojų surašymo duomenimis, tuomet Lietuvoje buvo 3 mln. 674 tūkst. 802 nuolatiniai gyventojai, t.y. maždaug 5 proc. daugiau, nei surašyta per pastarąjį surašymą, pranešė Statistikos departamentas.

mes - Lietuva. Mes, Lietuva, atstatėme savo valstybę, sugrįžome į civilizuotą pasaulį, esame pajėgūs jame gyventi ir susikurti savo bei vaikų gerovę čia, savo tėvynėje. Nes mus gali jungti, mus jungia ne prievarta ir neapykanta, bet laisvė ir iš jos kylantys tarpusavio įsipareigojimai”, - baigdamas metinį pranešimą, teigė Lietuvos vadovas.

Visuotinis gyventojų surašymas prasidėjo balandžio 6 dieną. Buvo planuojama, kad surašymas vyks iki balandžio 13 dienos, tačiau dauguma surašinėtojų dirbo ir savaitgalį. Gyventojų surašymo įstatymas nustato, kad surašymas gali tęstis 10 dienų.

Nors formaliai surašymas baigėsi praėjusią savaitę, tačiau siekiant surašymo pilnumo, asmenims dėl kokių

nors priežasčių neužpildžiusiems surašymo lapo, siekiama sudaryti galimybę užsirašyti.

Statistikos departamentas prašo gyventojų kreiptis į savo apskričių statistikos valdybas, miestų ir rajonų statistikos skyrius, surašymo skyrius, savivaldybes ar seniūnijas.

Gyventojai taip pat raginami surašyti nuomininkus, asmenis, kurie išregistruoti siekiant mažiau mokėti už paslaugas. Departamentas užtikrina, kad surašymo lapai mokesčių skaičiavimams nebus naudojami, jokių asmeninių pasekmių neturės.

Taip pat kviečiama užrašyti asmenis, kurie pagal turistines vizas išvyko į užsienį ir užtruko ilgiau, bet palaiko nuolatinį ryšius su šeima.

Kai kuriose surašymo apylinkėse taip pat ketinama atlikti kontrolinį patikrinimą,

kurio metu bus tikrinamas surašymo pilnumas ir kokybė.

Surašymo metu buvo renkami duomenys apie gyventojų skaičių mieste ir kaime, pasiskirstymą pagal lytį, amžių, tautybę, išsilavinimą, užimtumą, profesinę sudėtį, šeimų skaičių ir dydį, apsirūpinimą būstais bei jų kokybę ir kt.

Pirmuosius surašymo rezultatus - bendrą gyventojų skaičių, pasiskirstymą pagal lytį bei amžių - tikimasi paskelbti praėjus pusei metų nuo gyventojų surašymo, tai yra šių metų spalį. Kitus sudėtingesnius duomenis tikimasi susisteminti iki 2002 metų pabaigos.

Žinias siunčia Lietuvių grįžimo į tėvynę informacijos centras

Siųsdami per Western Union®, jūs tarsi įteikiate pinigus tiesiai savo artimiesiems į rankas.



Kai siunčiate pinigus per Western Union, galite būti užtikrinti, kad jie pasieks reikiamą vietą saugiai ir greitai. Pasaulinių ryšių dėka pinigų pervedimas yra nesudėtingas ir teuztrunka kelias minutes. Jūs netgi galite siųsti pinigus telefono pagalba, naudodami kredito kortelę. Jūsų artimieji

galės saugiai atsiimti pinigus 185-tyje šalių ir 95 tūkstančiuose vietų, tarp jų ir Lietuvoje. Kaip jūsų giminės ir draugai pasitiki jums, jūs galite pasitikėti Western Union. Taigi siųsdami pinigus savo artimiesiems, siųskite juos tik per Western Union - bendrovę, kuria pasitiki milijonai.

JAV ir Kanadoje teiraukitės

1- 800-325-6000

www.westernunion.com

WESTERN UNION | MONEY TRANSFER

Greičiausias pinigų persiuntimas visame pasaulyje SM

ST. PETE. BEACH, FL



Petras Buchas, Lietuvių Tautinės sąjungos pirmininkas, kalbėjo organizacijos klausimais, kai vyko Sąjungos atstovų suvažiavimas Chicagoje spalio 27-29 dienomis.

Zigmo Degučio nuotr.

SUSITIKIMAS SU SĄJUNGOS PIRMININKU

Atostogaudamas Floridoje ALT Sąjungos pirm. Petras Buchas kovo mėn. 22 d. Leverock's restorane, St. Pete. Beach, FL. susitiko su St. Petersburgo skyriaus valdyba ir nariais. Dalyvavo ir Tautinės S-gos Garbės narys bei Tautinio Kultūros Fondo pirm. inž. Jonas Jurūnas.

Tai jau nebe pirmas kartas, kai S-gos pirmininkas pašvenčia savo laiką ir painformuoja mūsų skyriaus tautininkus, rūpimais S-gos veiklos reikalais. Šį kartą kalbėjo apie skyrių veiklą Amerikoje, Lietuvos Tau-

tininkų S-gos veiklą ir perspektyvas bei mūsų savaitraščio "Dirva" einamaisiais reikalais. S-gos pirmininkas atsakė ir į susirinkusiųjų klausimus.

Skyriaus veikliam nariui Kostui Vaičiūčiui, š. m. kovo mėn. 28 d. atšventusiam 90 m. amžiaus sukaktį, Sąjungos pirm. ir visi susirinkusieji, pasirašė ir pasiuntė jam sveikinimo kortelę. Prie sveikinimų jungėsi ir visi skyriaus nariai linkėdami geros sveikatos ir malonių ateities dienų. Susitikimas praėjo geroje nuotaikoje.

CLEVELAND, OH

BALFo VELYKAIČIAI

Balandis skaičiuoja dienas. Lauke tikras pavasaris, o darželis gražus, kaip niekada. Skleidžiasi medžių ir krūmų pumpurėliai, tuoj pražys tulpės, pasakiškai užkvipo narcizai. Išaušo Šv. Velykų rytas, atnešęs susikaupimą, džiaugsmą ir naujas viltis.

Šiandiena besidžiaugdami pavasariu ir jo gražia švente, negalime pasakyti, kad šis laikotarpis visiems lengvas ir džiaugsmingas, o ypač Lietuvoje.

Daug šeimų negali atsisėsti prie sotaus svečių stalo. Tai skaudi tiesa. Kad šiek tiek pagerėtų sunkus materialinis ir dvasinis Lietuvos žmonių gyvenimas, daug jėgų ir darbo įdeda BALFo organizacijos darbuotojai.

Ši sena labdaringa organizacija įsteigta II-jo pasaulinio karo metu, veikia iki šių dienų. Didelį darbą atlieka ir Clevelando apylinkės

BALFo skyrius, kuris siunčia siuntas į Vilniaus krašto ir kitas Lietuvos mokyklas, šelpia tremtinius, neįgaliuosius ir kt. Esant sunkiai ekonominei padėčiai Lietuvoje, atsiųsti drabužiai, avalynė, mokymo priemonės ir kiti svarbūs buitiniai daiktai ne vienam suteikė didelį džiaugsmą. Gavusieji paramą, laiškuose taria daug gražių padėkos žodžių, visiems aukojantiems ir BALFo darbuotojams už jų kruopštų ir sąžiningą darbą.

Paskutiniame metiniame BALFo susirinkime š.m. kovo 24 d. šalia senųjų, ištikimųjų, palaipsniui skaičiumi mažėjančių dalyvių džiaugėmės ir keliais trečiosios bangos dalyviais, sutikusiais pasidomėti ką ir kaip BALFas veikia. Labai teigiama to pasibuvimo kartu išdava buvo originalus pasiūlymas suruošti akciją "BALFo velykaičiai". Talkos būdu buvo paruošta porą šimtų margučių, kurie Verbų sekmadienį puikavosi ant stalo įvairiais raštais ir spalvomis. Sunku buvo atsilaikyti jų

Skyriaus pirm. Juozas Šulaitis padėkojo S-gos pirm. Petru Buchui už nušvietimą S-gos veiklos perspektyvų ir visiems dalyvavusiems šiame susitikime.

Mūsų skyrius neteko keleto veikliųjų narių. 2000 m. gruodžio mėn. 27 d. mirė a.a. Juozas Taoras. Velionis paliko žmoną Bronę, sūnus Martyną, Algirdą, Bronių ir Gintautą su šeimomis bei liūdinčius lietuvių telkinio tautiečius. Velionis buvo sutelkęs didelį rinkinį nepriklausomos Lietuvos, Sibiro kančių, Sausio 13-tos nelygioje kovoje žuvusių tautiečių - nuotraukų ir jas paruošęs parodoms. Tai tikrai muziejinė medžiaga su kuria aplankė daugelį lietuvių telkinių. Tai buvo reto sugebėjimo tautietis.

Š.m. vasario mėn. 13 d. po sunkios ligos savo žemiškąją kelionę užbaigė aktorė, režisierė, rašytoja a.a. Dalila Mackialienė, palikusi du anūkus su šeimomis. Velionė buvo skyriaus valdybos narė ir mūsų skyriaus kultūrinių renginių vedėja, mūsų skyriaus moterų dainos "kvartetas" vadovė. Velionė talkino ir kitų Lietuvių klubo ribose esančių organizacijų veikloje. Mes dar ilgai jos pasigėsim.

Skyriaus nariams, išvykstantiems vasaros atostogų šiaurėn bei Lietuvon, linkime gražiai ir sveikai praleidus vasarą, laimingai sugrįžti prie skyriaus darbų šį rudenį.

Juozas Šulaitis

nenusipirkus. Visi šioje akcijoje dalyvavusieji džiaugėsi, jog surinkti pinigai, už kuriuos bus siunčiamos sekančios siuntos į Lietuvą yra puiki parama tiems, kuriems ji labai reikalinga. Visiems padedantiems ir norintiems prisidėti prie šio kilnaus darbo, pranešame, kad BALFo skyrius kiaurus metus priima šv. Velykų žieminius ir vasarinius drabužius, avalynę, patalynę, vaikiškus drabužėlius ir žaislus bei mokymo reikmenis. Tai galima pristatyti į BALFo patalpas, įsikūrusias šalia LR Konsulato.

Nomeda A. Vucianienė

LIETUVOS AMBASADA WASHINGTONE

LIETUVIŲ PIANISTŲ KONCERTAS VAŠINGTONE

Balandžio 17 d., Washingtone Lietuvos ambasada, bendradarbiaudama su seniausia Vashingtono meno galerija "The Corcoran Gallery of Arts", surengė lietuvių pianistų koncertą. Keturi jauni, tačiau JAV jau spėję išgarsėti

"VISAD YRA MALONU APSVAIGTI GIMTUOJU ŽODŽIU!"

Olga Čapkevičienė

Neįprastai šiltą balandžio 8 d. popietę Dievo Motinos parapijos salėje gausiai susirinko poezijos mylėtojai. Į clevelandiečio poeto ir rašytojo Balio Augino naujos knygos "Namų pašvaistė" pristatymą visus sukvietė "Giedros" korporacija. Jos atstovė Violeta Žilionytė-Leger supažindino su B. Augino svarbiausiais biografijos ir kūrybos faktais.

Poetas kurti pradėjo dar besimokydamas Šiaulių berniukų gimnazijoje, dalyvavo literatų būrelyje ir konkursuose, rašė eilėraščius, noveles ir net pasakas vaikams. Nuo 1933 m. jo kūriniai buvo spausdinami Lietuvos periodinėje spaudoje. Netapęs smuikininku, nors turėjo gabumų ir mokėsi pas žymius mokytojus, studijuodamas prancūzų kalbą Kauno Vytauto Didžiojo universitete, autorius jautė vis stipriau viliojamas poezijos mūzos. Tėvynėje gimė pirmasis B. Augino eilėraščių rinkinys, dar penki - išeivijoje. Buvęs pirmasis Lietuvos radiofono diktorius, "Tėvynės garų" laidos direktorius, būdamas toli nuo gimtinės - Clevelande - kartu su J. Nasvyčiu įsteigė lietuvišką radijo valandėlę pirmtakės vardu, dainavo ir skudučiavo Čiurlionio ansamblyje, organizavo kultūrinius renginius, ilgus metus aktyviai bendradarbiavo lietuviškoje spaudoje, - ir šiandien gerai pažįstamas "Dirvos" skaitytojams proginiiais eilėraščiais ir humoreskomis, pasirašytais Balugino slapyvardžiu. V. Žilionytė-Leger, baigdama pasisakymą, pabrėžė, kad autoriui "kūryba - visas jo gyvenimas, nes sveikata neleidžia kitur pasireikšti" ir perskaitė poeto eilėraščių "Žodis".

Prof. dr. Jolita Kavaliūnaitė kruopščiai ir išsamiai aptarė naujosios lyrikos knygos ypatumus išraiškingai perskaitydama ir pabrėždama poeto posmuose atrastus netikėtus aliteracijos sąskambius. Pakviestas tarti žodį, "Namų pašvaistės" autorius, padėkojo

šios šventės rengėjoms - "Giedros" korporacijos narėms, prelegentėms V. Žilionytei-Leger ir prof. dr. J. Kavaliūnaitėi, klebonui Gediminui Kijauskui, globojančiam meno žmones. B. Auginas pasidžiaugė visais, nepatingėjusiais ateiti į naujos knygos sutikimą išklausti lietuviško žodžio: "Juk gyvenant po svetimu dangum, visad yra malonu apsvaigti gimtuoju žodžiu! Juoba, kad jis, būdamas savas, vis dažniau darosi toks retas, toks, sakyčiau nekasdieniškas kai kurių, jau čia gimusių, jaunų žmonių lūpose. Džiugu, kad lietuviškas žodis dar gyvas! Sakoma, kad poeto žodis yra lyg gėlė, kuri žydi gražiausiais žiedais. O Žiedų kvapą gali jausti kiekvieno skaitytojo lūpose! Kiekviena naujai išėjusi knyga yra kaip gyvas liudininkas, rodantis, jog mes neišblėsime, neužmigome mirties miegu, o veržiamės į tai, kas pateisina aukštesniąją - asmeninę ir tautinę - mūsų prigimtį.

Verbų palmėmis sutiktoji B. Augino knyga, anot paties autoriaus, yra jo namų ilgesio, išlikusio atmintyje tėviškės grožio ir mūsų senelių ir protėvių širdies balsas. Poetas prisipažino: "Aš čiuilbu kaip paukštė ir negaliu nečiuilbėti, jei mano širdyje vis gimsta giesmės, į kurias aš tikiu. Jų klausydama džiaugiasi žemė ir atsidada dangus! Tad ši knyga mano dovana savajai tautai!"

Rašytojas B. Auginas savo šeštąjį eilėraščių knygą išleido Lietuvoje, Kauno "Varpo" leidykloje. Clevelande jos tekstą rinko ir maketavo Ona Šilėnienė, vėliau prisitarusi, kad dirbti prie šios knygos jai buvęs didžiulis malonumas.

Gražią Verbų sekmadienio popietę su naująja B. Augino knyga užbaigė vaišės, skoningai ir su meile paruoštos giedriečių. Ačiū autoriui už progą apsvaigti gimtuoju žodžiu! Ačiū visiems, gražiai prisidėjusiems prie puikios knygos krikštynų šventės.

Verbų palmėmis sutiktoji B. Augino knyga, anot paties autoriaus, yra jo namų ilgesio, išlikusio atmintyje tėviškės grožio ir mūsų senelių ir protėvių širdies balsas. Poetas prisipažino: "Aš čiuilbu kaip paukštė ir negaliu nečiuilbėti, jei mano širdyje vis gimsta giesmės, į kurias aš tikiu. Jų klausydama džiaugiasi žemė ir atsidada dangus! Tad ši knyga mano dovana savajai tautai!"

Rašytojas B. Auginas savo šeštąjį eilėraščių knygą išleido Lietuvoje, Kauno "Varpo" leidykloje. Clevelande jos tekstą rinko ir maketavo Ona Šilėnienė, vėliau prisitarusi, kad dirbti prie šios knygos jai buvęs didžiulis malonumas.

Gražią Verbų sekmadienio popietę su naująja B. Augino knyga užbaigė vaišės, skoningai ir su meile paruoštos giedriečių. Ačiū autoriui už progą apsvaigti gimtuoju žodžiu! Ačiū visiems, gražiai prisidėjusiems prie puikios knygos krikštynų šventės.

Franz Schubert bei Gintaro Sodeikos kūriniai. Pianistų koncerto klausėsi sausakimša salė, maždaug 200 klasikinės muzikos gerbėjų. Po koncerto atlikėjai bei klausytojai pakviesti į priėmimą su lietuviškais skanėstais.

Rolandas Kačinskas

LIETUVIŲ OPERA - IŠEIVIJOS LIETUVIŲ PASIDIDŽIAVIMAS

Balandžio 29 d. - "MEILĖS ELIKSYRAS"

Edvardas Šulaitis

Lietuvių Opera Čikagoje yra tikras fenomenas. Ji yra vienintelis tokio pobūdžio vienetas Amerikos etninių grupių katilė. Nežiūrint, kad Dėdės Samo krašte yra geras pusšimtis įvairių didokų tautinių bendruomenių, kurių tarpe - nemaža žymiai skaitlingesnių negu lietuvių, jos nesugeba išlaikyti savų operos kolektyvų.

Čikagos lietuviai operomis susidomėjo 1956-aisiais, kuomet čia gyvavęs Lietuvių vyrų choras sugalvojo pastatyti G. Verdi "Rigoletto". Pirmoji lietuvių operos kolektyvo premjera įvyko 1957-ųjų pavasarį. Ir taip kiekvieną pavasarį (su trimis išimtimis:

metų bus balandžio 29 d. - irgi toje pačioje salėje. Tik skirtumas tas, kad anksčiau vykdavo dar bent pora pakartojimų, o šiemet iš viso tebus tik vienas spektaklis.

Mano rankose 1975-ųjų metų šio pastatymo programinis leidinys. Joje pažymėta, kad tų metų solistais buvo Algirdas Brazis Kanados lietuvė Gina Čapkauskienė, Stefan Wicik (ilgą laiką lietuviams talkinęs lenkas), Arnoldas Voketaitis (ankstesnės išievių kartos lietuvių sūnus) ir Margarita Momkienė. Du spektaklius tada dirigavo Vytautas Marijošius, o viena jaunas muzikas Alvydas Vasaitis, kuris šiuo metu pagrindinis Čikagos Lietuvių operos dirigentas, o taip pat ir Operos kolektyvo meno vadovas.

Antrą kartą "Meilės eliksiyas" pastatytas 1990 m, kai Lietuva neseniai buvo atgavusi nepriklausomybę. Tada jau susilaukta didesnės svečių iš Lietuvos pagalbos. Čia pasirodė Virgilijus Noreika (jis jau anksčiau čikagiečių operoje kartą dainavęs), o taip pat prie jo dar prisidėjo ir Arvydas Markauskas. Tą pastatymą režisavo irgi iš Lietuvos atvykęs režisierius Eligijus Domarkas, kuris šiose pareigose yra ir šių metų "Meilės eliksiyro" pastatyme.

Šių metų "Meilės eliksiyro" solistai - visi Lietuvoje gimusieji ir ten išsilavinimą gavusieji žmonės. Visi jie (išskyrus Lijaną Kopūstaitę-Pauletį, kuri kiek anksčiau atvyko į Čikagą ir čia apsigyveno) darbuojasi Lietuvoje. Tai pagrindinės tenoro rolės atlikėjas Edgaras Prud-



Scena iš Kazimiero Viktoro Banaičio operos "Jūratė ir Kastytis" pastatymo 1996 m. Chicagoje. Jūratė - Sabina Martinaitytė, Jūratės gintaro rūmų soste Kastytis - Virgilijus Noreika. Operą dirigavo Julius Geniušas, dekoracijos dailininkės Janinos Malinauskienės. Operą režisavo Gintas Žilys.

Jono Tamulaičio nuotr.

kauskas, baritonas Laimonas Pautienius, Nida Grigalavičiūtė (ši Klaipėdoje gimusi solistė CLO pasirodo jau antrą kartą - ji prieš pora metų gražiai užsirekomendavo "Carmen" pastatyme). Daktaro Dulcamaros partiją išpildys solistas Sigitas Dirsė. Jau minėta L. Kopūstaitė savo dainavimo karjerą buvo pradėjusi Lietuvoje ir ją gražiai tęsia amerikiečių bei lietuvių tarpe Čikagoje.

CLO kolektyvo siela yra choras, kurį visą laiką sudarė antrosios bangos vietiniai lietuviai, kurių gretas dabar papildė iš tėvynės naujai atvykstantieji dainos entuziastai. O tokių dabar jau nemaža esama ir be jų talkos vargu ar būtų galima išsiversti.

Tačiau orkestrą reikia samdyti iš profesionalų muzikantų grojančių amerikiečių kolektyvuose. Šiam orkestrui samdyti išleidžiama dešimtys tūkstančių dolerių ir tai labai apsunkina CLO kolektyvo biudžetą, ir dažnai vienam pastatymui prireikia apie 100 tūkstančių dolerių. Ir tik vieną kartą (kai buvo statoma lietuviška opera) yra atvažiuojantis orkestras iš Lietuvos, tačiau jo atsivežimas irgi pareikalavo maždaug tiek pat pinigų, kaip ir samdomi amerikiečiai.

Didieji CLO entuziastai

CLO kolektyvas turi nemažą dainos ir muzikos entuziastų, be kurių tikrai nebūtų buvę galima taip ilgai išsilaikyti. Sunku čia juos visus suminėti, nes tokių yra šimtai. Bet pasitenkinsime tik vienu kitu iš jų.

Operos reikalus tvarko jos valdyba, kuriai ilgus metus vadovavo Vytautas Radžius, o dabar pirmininkauja Vaclovas Momkus. Tai žmonės, kurie patys ilgus metus yra dainavę ar tebedainuoja operos chore, o Momkus yra atlikęs ir mažesniųjų solinių partijų. Valdybos eilėse kiek ilgiau yra reiškęsi Jurgis Vidžiūnas, Jonė Bobimienė, Romas Burneikis ir kt.

Ne eilinę rolę vaidina ir Kazys Skaisgirys, kuris 26 metus dainuoja chore (viena pastatyme yra dainavęs ir trumpą rolę solo) ir daugelį metų paruošia gaidas ir veda ČLO kolektyvo statistiką.

Štai kiek įdomesnė statistika: iki šiolei buvo pastatytos 34 skirtingos operos (dalis iš jų buvo kartą ar kelis kartus pakartotos). Iš jų 7 yra parašytos lietuvių kompozitorių. Per 44 ligšiolinius sezonus įvairiose operose dainavo 110 solistų. Daugiausia spektaklių dainavo: Algirdas Brazis, Jonas Vaznelis, Julius Savrimas, Dana Stankaitytė, Stasys Baras,

anksčiau - Baranauskas) Stefan Wicik, Margarita Momkienė.

Per tą patį laiką operos chorą yra praėję apie 400 choristų. Dauguma iš jų tai dainavo vienerius ar du metus. Tačiau yra buvę ir dar tebėra tokių, kurie čia išbuvo 10 ar daugiau metų. 10 ir 25 metus išdainavusiems choristams yra duodami atžymėjimo ženklai. 10 metų žymenis iki šiolei jau gavo 126 žmonės, o 25 metų - 32 asmenys. Iš viso operas yra dirigavę aštuoni dirigentai. Daugiausia operų dirigavo: Aleksandras Kučiūnas, Vytautas Marijošius, Alvydas Vasaitis ir Arūnas Kaminskas.

Reikėtų neužmiršti neseniai gyvųjų eiles apleidusio choristo Petro Čelkio, kuris iki pat mirties dainavo operos chore, šiame kolektyve išbuvęs nuo pat įsisteigimo - 44 metus. Kai pernai buvo statoma G. Verdi "Traviata", šį dainos entuziastą buvo proga pakalbinti. Tada jis garantavo, kad dainuosias iki kol jis gyvens. Ir jo žodžiai išsipildė: galima sakyti - jis ir mirė dainuodamas.

Kaip minėta, šių metų pastatymas įvyks balandžio 29 d. 3 val. p.p. Morton East High School auditorijoje, 2423 S. Austin Blvd. Cicero, IL. Tai bus vienintelis spektaklis. Salėje yra apie 2000 vietų, bet jų gali pritrūkti.



Arnoldas Vokietaitis - Dulcamara Lietuvių Operos Donizetti operos "Meilės eliksiyas" scenoje 1975 m.

V. Jasinevičiaus nuotr.

1961, 1965, 1987) vis vyksta nauji pastatymai. Taigi šiemet švenčiame 45 metų sukaktį nuo anos, atmintinos operos premjeros. Beje, čia statomos operos yra visada dainuojamos lietuvių kalba, nežiūrint kaip jos būtų parašytos.

Daug vandens nuo tų atmintinų dienų nutekėjo, daug prakaito buvo išlieta, nežmoniškų pastangų padėta ir nesuskaitomos sumos pinigų išleistos iki šio pavasario, kada dienos šviesą išvys komp. Donizetti kūrinys - "Meilės eliksiyas".

Tai jau bus trečiasis šios linksmos ir nuotaikingos italų kompozitoriaus operos pastatymas. Pirmasis iš jų Čikagoje įvyko 1975 m. balandžio 19 (su pakartojimais balandžio 20 ir 26 dienomis) Marijos aukšt. mokyklos salėje Marquette Parke. Antrasis buvo 1990 m. Mortono aukšt. mokyklos auditorijoje Ciceroje, o šių



Vytauto Klovos "Pilėnai" Lietuvių Operos pastatyme Chicagoje 1994 m.

Jono Tamulaičio nuotr.

KALBA PASKUTINIAME TAUTININKŲ SUAŽIAVIME

Lietuvių Tautininkų S-gos pirmininko
dr. Domo Cesevičiaus kalba,

pasakyta visuotiniame S-gos atstovų susirinkime 1940 m. sausio 4 d

(Tęsinys. Pradžia 15 nr.)

Tautiškai autoritetinis režimas

Ideologinis režimo turinys - tautiškas ir realinė režimo forma - autoritetiškumas yra tos politikos būtinybės, be kurių dabartiniu metu nebūtų galima išlaikyti nei politinio pastovumo, nei politinio vieningumo, nei politinės tvarkos iš viso. Tai rodo tos neramios reakcijos į buvusį beprasidedantį srovinių mitingavimą ir srovinių nuotaikų išjudinimą. Todėl yra visiškai suprantama, kad ir gen. Černiaus vadovaujamoji vyriausybė tegalėjo pasirinkti savo veikimo pagrindus - tautinį režimą, vienaip ar kitaip per 12 su viršum metų kurtą.

O vienok reikia tiesiai pasisakyti, kad gen. Černiui vyriausybę sudarius iš karto pasijuto politinės padėties dvilypumas, ypač neoficialiai ir netiesiogiai. Tas reiškia, kad realiai politinę padėtį vertindama ir dabarties metui reikalingos politikos pastovumo siekdama vyriausybė perėmė tautinio režimo pagrindus ir gaires, bet pačiu tokios vyriausybės sudarymu politikuojančios visuomenės dalyje, srovinės įtampos veikiamoje, tuojau atsirado nuotaikų bei interesų, bet ir pastangų. Čia mes dar kartą pakartosim, kad tie interesai ir tos pastangos reikšėsi neoficialiai ir netiesiogiai. Vadinas, ne tiek konkrečiai ir tiesiogiai buvo kas daroma vyriausybę nuo pasirinkto tautinio režimo pagrindo nustumti, kiek buvo mėginama krašte sukelti tokios nuotaikos ir tokios jėgos, kurios savaime veiktų prieš tuos pagrindus, kad juos kompromituotų. Tautiškai autoritetinis politikos principas stengiamasi nuvertinti, o demokratiškai parlamentinis - iškelti.

Taigi politinė sąmonė ir politiniai visuomenės nusistatymai pagrindinių politikos principų atžvilgiu buvo stengiamasi vis daugiau sudrumsti, svyravimus ir abejojimus daugiau išjudinti. Kada visa Europa, galima sakyti, buvo karo meto padėty ir kada visur yra siekiama suprantamo pastovumo bei tvarkos, tai šitoks nuotaikų judinimas ir kaitaliojimas, rodos, negalėjo patarnauti tautinių interesų ir tautinės egzistencijos apgynimo reikalui. Mat šiandien yra didesnis ir svarbesnis tvarkos, o ne laisvės reikalavimas. Taigi po gen. Čer-

niaus vyriausybės sudarymo mūsų politinis galvojimas, tariant sąmonė, kuri jau buvo gana gerokai pasispyrusi tautiško ir autoritetiškumo linkme ir buvo pradėjusi pamažu išsivyventi ir priešingose tautiniam režimui srovėse - staiga trūktelėjo. Po anos vyriausybės sudarymo prasidėjo krašte tokių nuotaikų judinimas, kurios yra daug palankesnės demokratiškai parlamentiniam režimui, o mažiau - tautiškai autoritetiniam. Realiai imant, visų pirma tenka pažymėti, kad nors oficialiai anoji vyriausybė ir deklaravo tautinio režimo gairių laikymąsi, bet ne visi vyriausybės nariai buvo į tą režimą taip išsivyventę ir išsiklausę į režimo vado mintis, kaip to režimo gairių laikymasis ir sėkmingas plėtimas reikalautų. Ne visiems mat tas režimas buvo savas ir susigyventas. Ypač kas liečia autoritetiškumo principą. Toliau čia veikia taip pat ir ta aplinkybė, kad ir konkrečiai prie anos vyriausybės yra mėginta kelti kai kurie klausimai, kurie nesiderina su tautinio režimo gairėmis.

Tuo tarpu, realias dabarties aplinkybes imant, atrodo, jog padėtis reikalauja kaip tik tautiškai autoritetinio režimo sustiprinimo. Tautiško, kaip savaime šiandien suprantamo visokios politikos principo, o autoritetiškumo todėl, kad to reikalauja padidintos tvarkos ir disciplinos reikalas. Be to, to reikalautų, atrodo, anos ir dabartinės vyriausybės konstrukcija: įvairių srovių vyriausybė vienybėje gali būti išlaikyta tik atsiremama į tokį autoritetą, kuris galėtų pasireiškiančius išsiskyrimus išlyginti ir sujungti.

Kaip visur, taip ir pas mus šiandieną yra aktualūs ekonominės tvarkos, socialinės taikos ir kultūrinės pažangos reikalai. Šitie geri dalykai yra lengviau pasiekiami, kai yra tvirta politika, kai yra stiprus politinis režimas. O ir iš viso: juo daugiau auga ir komplikuojasi ekonominis, socialinis ir kultūrinis gyvenimas, tuo daugiau pasidaro reikalinga tvarkanti ir koordinuojanti - subordinuojanti politikos galia.

Tuo apžvalginu nagrinėjimu mes prieiname prie betarpiškos dabarties ir perspektyvų ateitin. Ir toje dabartyje, nors ji neaiški, jautri

ir pilna visokių pavojų, tautininkai nestovi kaip nors be niekur nieko, nežiūrint į tai, kad gal šiandien daugiau jaučiama pastangų ir mėginimų tautininkus nevertinti bei suniekinti.

Tautininkai šiandieną jau turi išsidirbę, išsivyventę ir įsistiprinę į tokį politikos ir valstybės supratimą, koks yra išreikštas 1938 metų konstitucijoje. Kai tuo tarpu kitos srovės svyruoja neaiškiose politikos koncepcijose, kai jos dar nesudaro principų, tinkamų gyvenamam laikui, kai joms jų politinės sąvokos yra dar neišryškintos, kai pačios jos dar nežino aiškiai, ko jos siekia ir kaip išsivaizduoja artimos ateities mūsų valstybės santvarką, tautininkai aiškiai apsisprendę tvirtai stovi už tokią santvarką, kurios realumu ir momentui tinkamumu niekas negali abejoti. Žinoma, niekas netvirtins, kad tautininkų atstovaujama valstybės santvarka yra jau tobula ir užbaigta. Tautininkai nė vienos valdymo formos neabsoliutina. Jų pagaliau ir negalima absoliutinti. Amžinų valdymo formų nėra: jos keičiasi pagal laiko dvasią, pagal aplinkybes, valstybės uždavinius, tautinių idealų supratimą ir siekimus. Mūsų, tautininkų, nusistatymas čia nepretenduoja būti nei amžinas, nei visiems kraštams lygiai priimtinas, nei visų piliečių vienodai mylimas. Bet viena, kas galėtų būti visiems bendra ir visų siekiama, tai mūsų apsisprendimas, kad mums yra priimtina tik tokia valstybės santvarka, kuri daugiausia patikrina teisingą, greitą, griežtą ir tikslingą tautos ir valstybės reikalų tvarkymą ir visuotinės gerovės kėlimą.

Mūsų nepriklausomo politinio gyvenimo patirtis gali duoti apščiiai medžiagos kritiškam nusistatymui dėl visų tų klausimų, kurie apima valstybės praktinio tvarkymo problemas. Būtų bereikalingas dėmesio apsunkinimas, jei aš šioje vietoje dar toliau bandyčiau atnaujinti dar gyvą tebesančią Tamstų sąmonėje įvykių eigą, tų įvykių, kurie lėmė mūsų dabar turimos konstitucinės santvarkos kryptį, davė dvasią ir charakterį ir pamokančiai nurodė, su koku politiniu realumu mes turime žiūrėti į gana sudėtingą valstybės organizmą. Tačiau mes nepriklausome prie tų, kurie, mistifikuodami vals-

tybės supratimą, daro iš jo kažkokią paslaptį, , prieinamą "pašvęstiesiems", nežinia nei kieno, nei kur pašvęstų... Mūsų supratimu, tautą reikia išauklėti politiškai tiek, kad ji galėtų valdytis be demagogijos, be partinių pažadų ir politinių intrigu, o sava sveika tikrovės nuovoka ir solidarios atsakomybės jausmų. Tegul mums atleis - vis tiek krikščioniškos ar nekrikščioniškos "demokratijos" atstovai, jei mes nešiojamės įsitikinimą, kad tautą politiškai išauklėti galima ir be demagoginės propagandos, be politinių šmeižtų ir suinteresuotos gražbylostės. Aš bijausi, kad galiu būti išaiškintas kaip antidemokratas tik dėl to, kad atsiskau čia pagerbti tuos, kurie yra -pasisavinę demokratijos monopolį. Jei jau tik dėl to mes būsime visi tautininkai "antidemokratai", tai kuo pavadinsime anuos, kurie šiandien savo "demokratijos" rūmė svarbiausia, atrodo, rūpinasi, kaip mus juodinti ir linkėti visokiausio pikto? Nei Tamstos, nei kiti visi sąmoningi tautininkai nesistebi, kad tokiems "demokratams" nieko nėra gero mūsų valstybės dabartinėje santvarkoje. Visur jiems tik nyku ir tamsu, tik "klaiku ir svetima"... Šių teigimų ir sąvokų kartoti nereikia, kad galėtume suprasti, jog jie taip jaučia dėl to, kad ne jų "avižomis šerti žirgai" traukia valstybės vežimą.

Partijų ar asmenų koalicija
Būtų tuščia, jei mes čia imtume diskutuoti visokius gandus, faktus ir nuomones, atneštas iš mums svetimų idėjų pakraščiu. Viena, kas gali mus visus ir kitus interresuoti, - tai mūsų nusistatymas dėl valdžios. Aš žinau, kad Tamstoms šis klausimas sukelia įvairių spėliojimų. Jis iš teisybės ir yra toks, kuris nepasiduoda logikai ir kuris išsisprendžia tik tada, kai faktai susiderina su principais. O mūsų principas yra visiems žinomas. Tik vieningai dirbanti valdžia, mūsų giliu įsitikinimu, tegali turėti sąlygas aiškiam valdymui. Tatai sakydami, mes suprantame "vieningai dirbančią valdžią" ne kokių kompromisų sudėtine prasme, ne kokių nusistatymų derinį bei mišinį, o tokią valdžią kuri dirbtų, galvotų ir įsakinėtų viena linkme. Partijų koalicija mums yra svetimas daiktas, o asmenų koalicija mums priimtina tik tada, kai tie asmenys žiūri į

savo darbą, kaip į tarnybą vadovaujamai idėjai valstybėje. Bet žmonės nėra dievai. Ir mes mokame gerai atskirti tą momentą, kada darbas virsta tarnyba savo grupiniams interesams, o ne visos tautos stiprybei siekti. Kaip visur, taip ir čia mums, tautininkams, priklauso budėjimo pareiga.

Bažnyčia nėra jokia kiekybinė galybė šalia valstybės

Įvairiomis progomis seniau, o ir dabar, vakar ir šiandien Tamstos atstovai komisijose esate kėlę valstybės ir Bažnyčios santykių dabarties būklę. Jau nebe pirmas kartas, kai šie reikalai yra mūsų gvilddenami, įvertinami ir skelbiami. Mes būtume nenuoširdūs ir nesąžiningi, jei žiūrėdami visos tautos reikalų nepastebėtume tų blogumų, kurie kyla valstybėje dėl Bažnyčios santykių supratime netelpa mintis, kad Bažnyčia galėtų būti valstybėje, kaip "status ir statu", kad ji galėtų kažkokio moralinio ir tarp-tautinio suverenumo vardu kurti valstybėje savo politikos židinius, nesuderinamus su valstybės tautiniais ir politiniais uždaviniais. Jau kelinti metai, kai bažnyčiose kiršinami piliečiai prieš civilinę metrikaciją, kai viena jaunimo dalis nustatinėjama prieš kitą, kai visokiu "katakombiniu veikimu" ardomas mokyklos vieningumas. Visą laiką čia laukta susipratimo ir tyliai kęsta ši nenormali būklė. Šiandien yra atėjęs laikas ir Lietuvių Tautininkų Sąjungai viešai pasisakyti, kad Bažnyčios veikimas neprieštarautų valstybės siekimams, kad jis būtų suderintas su sąžinės laisvės reikalavimais ir netarautų piliečių neapykantai didinti. Mes laikome religiją pozityviu veiksmu valstybėje, bet niekados nesutiksime, kad Bažnyčia daugiau rūpintųsi politika negu religija. Vertindami gerus valstybės su Bažnyčia santykius, mes negalime žiūrėti į tuos santykius taip, kad katalikų Bažnyčia Lietuvoje, turėdama savo valdyme didžiąją Lietuvos gyventojų dalį, sudarytų kažkokią kiekybinę galybę šalia valstybės, kaip valstybės kontragentę. Bažnyčia tik religine funkcija arba relininiu veiksmu turi pas save daugumą, bet toji dauguma nei religiniu, nei tuo labiau kitokiu veiksmu negali išsiskirti iš valstybės siekiamų tikslų.

(Bus daugiau)

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

**METAMS - \$35,
PUSEI METŲ - \$20,
PIRMA KLASE - \$58,**

ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ METAMS - \$110.00

AUŠRININKO DR. JONO ŠLIŪPO 140-TIES METŲ MINĖJIMAI LIETUVOJE

Kovo mėnesį Lietuvoje buvo gražiai paminėti Aušrininko dr. Jono Šliūpo 140-tieji gimimo metai. Minėjimai prasidėjo Palangoje, kurioje Jonas Šliūpas ne tik ilgą laiką burmistravo, bet ir Palangai iškovojo miesto teises. Iškilmingiausias minėjimas įvyko Vilniuje, Lietuvos Mokslų Akademijos salėje, o didžiausias žmonių skaičiumi Šiauliuose, miesto Savivaldybės didžiojoje koncertų salėje. Minėjimų aprašymai buvo krašto spaudoje - 'Lietuvos Aids', 'Respublikoje', 'Šiaulių Krašte', 'Šiaulių Naujienose', 'Palangos Tilte', 'Vakarinėje Palangoje', 'Veide'. Paminėta ir Lietuvos televizijoje bei radijo programose. Stebėtina tik, kad Vytauto Didžiojo Universitetas, kuris savo laiku suteikė Šliūpui net trys Garbės daktaratus - garbė kurios negavo nei vienas kitas veikėjas - ši kartą pamiršo šią garbingą sukaktį.

Palangoje:

Kovo 5 dieną Palanga pagerbė savo pirmąjį burmistrą, kultūros ir visuomenės veikėją, mokslininką ir publicistą - rašė 'Vakarinė Palanga'. Konferenciją miesto Viešojoje bibliotekoje rengė miesto Savivaldybė, Lietuvos teisininkų draugijos Palangos skyrius, Kultūros centras ir Viešoji biblioteka, su pagalba Aušrininko dr. J. Šliūpo archyvo (JAV). Minėjimai pradėti jo buvusio namo - muziejaus aplankymu.

Viešojoje bibliotekoje buvo pravestas minėjimas, susilaukęs didelio palangiškių

Iš Vilniaus atvykęs žurnalistas **Domas Šniūkas** apibūdino Šliūpo politinę ir publicistinę veiklą, žinant kiek daug daktaras prisidėjo prie lietuviškosios spaudos išvystymo. Pranešime prisiminta jo Lietuvoje ir Amerikoje leisti laikraščiai, mokslo populiarinimo žurnalai.

Dėl gripo ligos negalėjęs minėjime kalbėti Klaipėdos univ. rektorius dr. S. Vaitekūnas savo vieta užleido Klaipėdos universiteto doktorantei, V. ir V. Šliūpų vardo stipendininkei **Irmui Algenaiti**. Jinai sutrauktai pakalbėjo apie švietėjišką daktaro veiklą - plačiai žinomas prakalbas, pedagoginį darbą, kurimą įvairių draugijų.

Advokatas **Feliksas Užpelkis**, kalbėjęs rengėjų Lietuvos teisininkų draugijos vardu, iškėlė daugelį viešai mažai žinomu dr. Jono Šliūpo gyvenimo faktų, kaip tai jog Šliūpas buvo kviestas tapti Lietuvos prezidentu, bet atsisakė būti pastatytas ne demokratiniu keliu, ir keletą kitų.

Paskutinis kalbėtojas buvo Jono Šliūpo sūnus inž. Vytautas, atvykęs į minėjimą iš Kalifornijos. Svečias pristatė savo išleistą knygą "Tėvas, kokį aš prisimenu", kurioje jis pažvelgia į tėvą keturiolikamečio jaunuolio akimis. Svečias atsakė į daugelį pateiktų klausimų, apie paslaptingas daktaro mirties aplinkybes, pakalbėjo apie Kalifornijoje turimą "Aušrininko daktaro Jono Šliūpo Archyvą", kurį tinkamam laikui atėjus norėtų pervežti Lietuvon, gal ir i Palangą. Po



Dr. Jono Šliūpo gimtadienio paminėjimas Lietuvos mokslų akademijoje. Iš kairės: doc. dr. Romas Batūra, kalba LMA prezidentas akademikas Benediktas Juodka, sėdi prof. dr. Antanas Tyla, inž. Vytautas Šliūpas ir dr. Algimantas Liekis.

koncertavo folklorinio ansamblio "Meguva" nariai, bei S. Vainiūno muzikos mokyklos mokiniai ir mokytojai. Dar reikia pažymėti, kad minėjimo proga Palangoje buvo išleisti atatinami "Dr. Jonas Šliūpas — 140" pašto vokai, kurie greitai tapo filatelistine retenybe.

Vilniuje

"Lietuvos mokslų akademijoje kovo mėn. 7 d. Vilniuje paminėta gydytojo, aušrininko, dr. Jono Šliūpo gimimo sukaktis. Jo nuopelnus lietuvių tautos atgimimui, lietuviškos spaudos leidybai ir Mažajai Lietuvai apžvelgė žymūs Lietuvos istorikai. Daugialypė Šliūpo veikla, istorikų teigimu, iki šiol Lietuvoje nebuvo tinkamai įvertinta, jo šakota asmenybė dar

Arnoldas Piročkinas, Juozas Marcinkevičius, Vanda Šliūpienė, spaudos ir TV fotografai bei daugelis kitu.

Programos įžanginį žodį tarė Lietuvos mokslų akademijos prezidentas akad. **Benediktas Juodka**. LMA leidyklos pirmininkas dr. **Algimantas Liekis** kalbėjo tema "Dr. J. Šliūpas - laisvės šauklys". Po jo sekė LMA narys prof. habil. **dr. Antanas Tyla** su išsamia paskaita "Dr. Jonas Šliūpas - lietuviškos spaudos gynėjas". **Doc. dr. Romas Batūra** kalbėjo apie "Dr. Jona Šliūpą ir lietuvių tautos Atgimimą". Sūnus inž. Vytautas Šliūpas prisiminė tėvą iš savo jaunystės dienų; padalino klausytojams knygą "Tėvas, kokį aš prisimenu" ir prof. Juozo Jakšto parašytą, Šiauliuose perspausdintą "Dr. Jonas Šliūpas - Jo raštai ir tautinė veikla".

Pabaigoje koncertavo Lietuvos mokslų akademijos mišrus choras dirigentas Vytautas Verseckas, koncertmeisterė ir dirigentė Judita Taučaitė.

Šiauliuose

"Aušros" muziejus miesto savivaldybės salėje jo 140-jų gimimo metinių minėjimą, kuris prasidėjo Šiaulių konservatorijos fortepijono ir smuiko muzikos koncertu" - rašė "Šiaulių Naujienos" laikraštis, beveik prieš 80 metų įsteigtas paties Jono Šliūpo.

"Minėjimas savivaldybės salėje surengtas neatsitiktinai, nes šiame pastate yra gyvenęs pats Jonas Šliūpas, iškilus atgimimo epochos veikėjas daug nusipelnė Šiauliams: čia savomis lėšomis įkūrė "Titnago" spaustuve, joje išspausdino 21 savo knygą" - skaitytojus painformavo "Šiaulių krašto" korespondentas.

Programoje sveikinimo

žodį tarė "Aušros" muziejaus direktorius **R. Balza**. Iš Vilniaus atvykusi istorijos daktarė D. Marcinkevičienė skaitė pranešimą - "Dr. Jonas Šliūpas: tarp visuomenės veikėjo ir šeimos tėvo", pabrėždama, kad visas savo jėgas jis atiduodavo lietuviybės remimui, įvairių leidinių redagavimui, straipsnių, knygų rašymui, o šeimai laiko mažai beturėdavo. Svečias iš Vilniaus, istorikas **S. Drobenka**, pranesime "Dr. J. Šliūpas-Šiaulių leidėjas ir spaustuvininkas" atskleidė įdomių faktų apie "Titnago" spaustuvės įkūrimą. Sakė, kad ir vardas spaustuvei buvęs specialiai Šliūpo parinktas, nes reikė ipatingai kietą akmenį, turėjusį signalizuoti sunkų ir atkaklų lietuviybės atkūrimo darbą, ugningą laisvojo žodžio mintį.

"Aušros" muziejaus darbuotoja, leidybos vadovė **Virginija Šiukščienė**, viešai pristatė ir apibūdino inž. Vytauto Šliūpo parašytą knygą "Tėvas, kokį aš prisimenu". Plojimais susirinkusieji pasitiko iš JAV atvykusį knygos autorių ir jo žmona Vanda. Vytautas pasidžiaugė, kad Šiauliuose jis pažįstas daugiau žmonių negu savo gyvenamajame mieste Amerikoje. Šiauliečiai ir gruzdiečiai apdovanojo inž. Vytautą tautine juosta, keramine vaza ir gėlėmis. Atsiliepdamas į sveikinimus inž. Vytautas pajukavo: "Man dabar 70 metų, o kai aš gimiau, tėvas irgi turėjo 70 metų. Kai kas norėtų mane laikyti Jono Šliūpo vaikiaičiu, bet tai būtų netiesa: aš esu jo sūnus".

Jono Šliūpo 140-ties metų minėjimai Lietuvoje baigėsi su žurnalisto Viliaus Kavaliausko pravestu pokalbiu jo vedamoje TV programoje Vilniuje. **VS**



J. Šliūpo jubiliejaus minėjimas Palangos bibliotekoje. Dainuoja Palangos muzikos mokyklos oktetas.

susidomėjimo. Pranešimą "Dr. Jonas Šliūpas ir Palanga" perskaitė bibliotekos direktoriaus pavaduotoja **Audra Lukauskaitė**.

Dabartinis miesto meras dr. Egidijus Rimkus akcentavo, jog Šliūpo vardas rišasi su miesto istorija, ne vien tik kaip kultūros veikėjo, bet daugiau kaip pirmojo kurorto vadovo.

to autografavo daugeliui prašytojų knygas.

Po paskaitų inž. V. Šliūpą sveikino ir gražia tautine juosta dovanojo į dr. Jono Šliūpo minejimą atvykusi Klaipėdos miesto Katalikiškojo labdaros piligrimų klubo "Paguoda" pirmininkė p. Bronislava Žukauskienė.

Renginio užbaigai gražiai

prieštaringai apibūdinama" - rašė žurnalas "Veidas".

Mokslų akademijos Mažajoje salėje susirinko gausiai klausytojų, kai kuriems prisiėjo net stovėti. Klausytojų eilėse buvo prof. dr. Vytautas Landsbergis, dr. K. Bobelis, prof. Leonas Kadziulis, dr. Vyt. Siudikas, Virginija Paplauskienė, dir. Tauras Mekas,



RENGINIŲ KALENDORIUS

GEGUŽĖS 5 d., šeštadienį, 6 val.vak. "Exultate" choras ruošia "Dainų vakarą".

GEGUŽĖS 13 d., 11:30 val. "Motinos dienos" pusryčiai Šv. Jurgio parapijos salėje.

GEGUŽĖS 28 d., 8:30 val. Prisiminimo dienos (Memorial Day) apeigos, šv.Mišios ir pusryčiai. Rengia katalikų karo veteranų 613-asis postas Šv. Jurgio parapijoje.

LIEPOS 22 d., 11:30 val. Šv. Jurgio parapijos gegužinė parapijos sodyboje.

LIEPOS 14 d., šeštadienį, 4 v.p.p. 5-oji, jubiliejinė Gijos gegužinė, Beachland piknikų vietovėje, linksmins akordeonistas Bronius Mūras.

RUGPJŪČIO 12 d. nuo 12-os iki 6-os v.v. Lietuvių klubo popietė Amerikos italų klubo pokylių vietoje.

RUGSĖJO 23 d. Madų paroda "Rudens lapai", rengia skautės Židinetės.

SPALIO 12 d. 6:30 v.v. Dievo Motinos parapijos salėje LIETUVIŲ DIENOS Ažuoliukų koncertas. Rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

LAPKRIČIO 11 d., nuo 11:30 iki 3:30 v.p.p. Šv. Jurgio parapijos Rudens šventė.

GRUODŽIO 15-16 d. Šv. Jurgio parapijos kalėdinių kepinių pardavimas.

GRUODŽIO 24 d. 9:30 v.v. Bendros Kūčios Šv. Jurgio parapijos salėje.

LIETUVIŠKOS DAINOS VAKARAS

Šeštadienį, gegužės mėn. 5 d.
Dievo Motinos parapijos didžiojoje salėje

6:30 v.v. punktualiai - programos pradžia

APRANGA: patogiai, kad galėtumėt išdainuoti 50 dainų!

\$15.00 asmeniui įskaito viso vakaro programą, lengvus užkandžius, vyną (2 bonkas stalui), minkštus gėrimus ir kavą. Stalas talpina 10 žmonių.

Rezervacijos priimamos: parapijos kavinėje sekmadieniais po Šv. Mišių arba skambinant Daliai Armonienai (440) 974-7372, Zitali Stungienei (440) 358-9968

rengia EXULTATE choras

pažymių knygelę. Ar ten nėra ketvertų! Jei nors vieną rastų, matyt Linutė negautų saldainių ir naujų sąsiuvinėjų. Griežtoji apdovanodavo tik už penketukus. Linutė - stropi mergaitė. Tėvai ja nuoširdžiai tikėjo. Ji mokėsi Kuli-kauskienės patyrusios mokytojos fortepijono klasėje. Tiesa, pamokos dažnai baigdavosi ašaromis, nes reikioji mokytoja imdavo mokinę tapyti. Toji moteris taip įsijausdavo, vargšės mergaitės nugara persimainydavo antrą klaviatūra. Savo dygius pirštus suleisdavo į jos liesą nugarą. Linutė nekartą bandė pabėgti iš klasės. Bet įtūžio pagauta moteris imdavo šūkauti.

Kartą nutiko iš tiesų komiškas įvykis. Linutė kaip paprastai atėjo į pamoką ir ėmė groti. Nepatenkinta skambi-

nimu mokytoja, kuriai tą dieną buvo bloga nuotaika suriko:

- Lauk!

Susijaudinusi mergaitė jau ruošėsi dingti iš akių ir sliuogti pro duris. Mokytoja stovėjo užsigręžusi į langą. Staiga atsikus ir pamatė. Ji vos nesprogo iš apmaudo, kad mokinė tikrai pabėgs.

- Stok kur eini! Sėsk groti! - piktai išlemeno.

Linutė numetė portfelį ir krestelėjo į savo vietą. Taip kartodavosi dažnai. Nežiūrint to, ji kartą išdriso pasiskūsti savo tėvams, kad su ja blogai elgiamasi. Bet nieko nepasiekė. Tėvai iš pradžių susirūpino. Jie net atvyko į susitikimą su griežtuole. Ši kaip mat apsimetė gerąją fėja ir ėmė liaupsinti ją atšalą, gyre ir skatino. Nieko taip ir nesupratę gimdytojai nu-

LAIŠKAI

Gerbiama Redakcija,
Paskutiniaisiais pora metų aš pasiskaitydavau *Dirva*, į mūsų namus ateinančią vardu, Juozo Žygo žodžiais tariant, "akademikė iš Lietuvos", kuri kiek užtrunkančiai grįžo į Lietuvą. Gavęs *Dirvos*, pranešimą, kad prenumerata baigiasi, aš įkandin laiku pasiunčiau money order \$45.00 prenumeratos pratęsimui mano vardu. Prieš tai buvau pasiuntęs atsiliepimą į *Dirvoje* tilpusius antise-mitinius pokštus. Mano straipsnis nerado vietos *Dirvoje*, nors jis būtų buvęs žymiai trumpesnis už tokio Alekso Vitkaus pasityčio-jimus. Ir dabar Jūs paskelbėte, kad aš, esą, *Dirvai* aukavęs \$10.00. Tai yra Jūsų pasity-čiojimas ir daug didesnis negu lietuvių didžiūno Algimanto

SW. Gečio surastas Emanuelio Zingerio retorikoje.
Pagarbiai
Dirvos prenumeratorių
Al A. Simmons,
Chicago, IL.
Adm. prierašas. Mūsų laikraščio prenumerata me-tams yra 35 dol., todėl ir paskelbėme Jūsų dešimties dolerių auką, už kurią dė-kojame.

STIPENDIJOS

Vyskupo Motiejaus Valančiaus jubiliejui paminėti

Pasaulio lietuvių bendruomenės valdyba, vertindama vyskupo Motiejaus Valančiaus įnašą Lietuvos istorijoje, įsteigė dvi stipendijas užsienyje gyvenantiems lietuvių kilmės studentams už mokslo darbus susijusius su vysk. Motieju Valančiumi, jo darbais, idėjomis ir laikmečiu.

PLB siūlo **3,000 dol. stipendiją už disertaciją ir 1,000 dol. už studiją** (mokslo rašinį), stengdamasi plačiau atskleisti Valančiaus skelbtas krikščioniškasias, humanistines ir tautines idėjas, jo iškeltas moralines vertybes.

PREMIJA

PLB skelbia **1,000 dol. premiją**, atvirą visiems, **už originalų kūrinį, apie Motiejų Valančių jo kūrybą ir (ar) skelbtas idėjas**, pasirinkta tema. Pavyzdžiui "Blaivybė M. Valančiaus raštuose"; jo apysakų inscenizavimas; literatūros veikėjų posakiai su iliustracijomis; jo kalbos žodyno, liaudies išsireiškimų paaiškinimai - pamokos; tautosakos, patarlių iliustracijos; šiomis temomis žaidimai bei kita. Tai galėtų būti elektroninis puslapis, CD-ROM, kompaktinė plokštelė, vaizduojant muzikos, teatro, vaizdinio meno ar rašyto žodžio kūrinys, plakatu - reklamų serija, "komiksų" knygelė ar kitas originalus darbas.

Detalias informacijas teikia PLB vicepirmininkė kultūros reikalams **Laima Žliobienė**, 1500 Lake Shore Dr. South, Barrington, IL 60010 USA, el.p.: lzlioba@hotmail.com ir **Gabrielius Žemkalnis**, PLB atstovybė Lietuvoje, Gedimino pr. 53, LR Seimo III rūmai, Vilnius 2002, el.p.: plbav@rc.lrs.lt

KVIETIMAS

Visi užsienio lietuvių tautiniai ansambliai, chorai ir šokių grupės kviečiami dalyvauti

III-čioje PASAULIO LIETUVIŲ DAINŲ ŠVENTĖJE 2002 m. liepos 4-7 d., Vilniuje.

Informaciją teikia Darius Polikaitis,
7318 Ticonderoga Rd.,
Downers Grove, IL 60516 USA.
Tel. 1-630-241-0074,
Fax. 1-630-241-0075, el. p. ldpolikaitis@att.net

sprendė, jų vaikas paprasčiausiai fantazuoja.

Pagaliau atvažiavo ir mano mama. Kai ji įėjo svečiavosi darbo klasėje, kalbėjau su auklėtoja. Darbo klasėje mes paprastai ruošdavome pamokas. Tačiau mokslas jau baigėsi ir vaikai čia ateidavo paskaityti knygučių, pasigrožėti akvariumu. Auklėtoja akvariume apgyvendino ža-vas naujas gupijas. Spren-dėme problemą kaip jos su-gyvens su kardonešiais.

Šokinėjau iš laimės iš-vydusi mamą. Padovanojau jai plastilino lipdinį. Kartu apar-tarėm akvariumo gyventojas žuvis ir sraiges. Ji dar plep-telėjo su auklėtoja ir suskubom į autobusą.

Išėjusi iš bendrabučio su-pratau pamiršusi atsiveikinti su Dalia. Raminau save, jai būtinai parašysiu. Jos niekur neradau. Matyt, strikinėja su kitos grupės mergaitėmis kieme.

Kitą rytą Dalia pabudo iš sunkaus šviniinio miego. Skambutis neskambėjo. Juk mokslo metai jau pasibaigė. Ji atsėdėjo ant palangės ir žvelgė į laukę dūkstančias mokines. Jos šokinėjo per vienodas betonines plyteles, mėtėsi minkštu žaislu. Jos mama ir vėl pavėluos. Galiausiai Dalia pavargo jas stebėti, atsigulė pailsėti.

Į kambarį įėjo viešnia, žema tamsiaplaukė moteris, ryškiai šviečiančiu veidu. Dalia apžiūrėjo mamą nuo galvos iki kojų. Tarsi ta jai būtų visai nematyta. Ji nepažino mamos balso, pasirodžiusio šaižiu ir piktu. Dalia norėjo verksti. Ji iš mamos suprato, prieš čia įžen-giant ši kalbėjosi su auklėtoja. Ir auklėtojai pasakė, reikalui esant sugriežtintų svajoklės Dalios dienotvarkę, prigriebtų muzikoję.

Dalia nieko nesakė ir laukė kas bus toliau. Ji sėdėjo visai

DIRVAI AUKOJO

- K.Černis, W. Bloomfld, MI 65
- J.Lesčinskis, Dorchester, MA 65
- B.Norkūnas, Dearborn, MI 55
- A.Muliolis, Euclid, OH 50
- R.Dovydaitis, Dalton, PA 25
- V.Janulaitis, Oaqk Lawn, IL .. 25
- G.Bartkus, Reno, NV 20
- D.Gatautis, Clev., OH 20
- L.Stukas, Watchung, NJ 15
- A.Baliūnas, Clev. OH 15
- V.Melinauskas, Cupertino, CA 10
- A.Aidis, Bethesda, MD 5

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

nejudėdama. Jai buvo gėda, nes mama jau sužinojo apie dvejetus. Ir dar tie pabėgimai iš pamokų. Niekas jos ne-supras. Jautėsi baisiai vieniša. Dabar ypač vieniša, nes ne-norėjo čia mokytis. Prieš tris metus mama su patėviu ją paliko mokyklos globon, o patys su patėviu išnėrė į Juod-krantę. Mergaitė moteriai visada trukdė, ir ypač tada kai atsirado broliukas.

Ant lovos ilsėjosi mano Pepė Ilgakinė. Dalia čiupo išsiviepusią lėlę ir sviedė į mamą. Čia už tai, kad ji nenori būti atvira su ja. Čia už tai, kad liepė ją prigriebti moksle. Ir ne tik už tai! Dalia buvo disciplinos apimta mergaitė, tačiau su tuo ji nesitaikstė.

Jos išvažiavo. Oras laikėsi drėgnas ir šiltas. Žydėjo alyvos ir erškėtrožės.

(Bus daugiau)



*Neringa Inc. su Nek.Pr.Marijon Seserimis
organizuoja ir praveda stovyklas
"Neringos" stovyklavietėje Vermonte*

"NERINGOS" STOVYKLOS

LIETUVIŲ KALBA
 liepos 1-7 d.d. - vaikams 6-10 metų
 liepos 8-22 d.d. - vaikams 10-16 metų
 liepos 22-28 d.d. - vaikams 13-16 metų
 liepos 29-rugp. 4 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

ANGLŲ KALBA - LIETUVIŲ KILMĖS
 rugp. 5-18 d.d. - vaikams 7-16 metų
 rugp. 18-21 d.d. - šeimoms su mažais vaikais

INFORMACIJA: 416-537-7363, neringai@yahoo.com

VPA Accounting

866 E. 185 Street Cleveland, OH 44119

Income Tax Service

*Don't wait for the filing deadline,
call us for an appointment today!*

(216) 481-4614

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available worldwide

EXPERTS ON TRAVEL TO EAST EUROPE

passports - visas - prepaid tickets
SERVING OUR COMMUNITY
FOR OVER 35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

P.S. TIRE Inc.

Complete Front End Service

481-5397

New and used Tires, Brakes, Shocks, Struts,
Mufflers, lube oil and Filter
• Buy any 4 tires and receive a P.S. Tire hat!

OPEN
 Mon.-Fri.: 8 am to 6 pm
 Sat.: 8 am to 4 pm

866 E. 200 th St.
Cleveland, Oh. 44119
Paul Stefanac

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Kenneth Schmidt
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, Ohio 44095
Telefonas: (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
teikianti jaukią atmosferą rūdėsio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

JAV DIENRAŠTIS "THE WASHINGTON TIMES" IŠLEIDO SPECIALŲ PRIEDĄ APIE LIETUVĄ

Balandžio 18 d. Washingtono dienraštis "The Washington Times" buvo išleistas su specialiu priedu apie Lietuvą. Priede pateikta informacija apie Lietuvos politinį, ekonominį ir kultūrinį gyvenimą. Leidinyje spausdinami interviu su Lietuvos Prezidentu Valdu Adamkumi, Užsienio reikalų ministru Antanu Valioniu, Krašto apsaugos ministru Linu Linkevičium, aprašytas Lietuvos siekis tapti NATO nare, informuojama apie Vilniuje gegužės mėn. rengiamą NATO Parlamentinės Asamblėjos sesiją. Laikraščio priede spausdinami Užsienio reikalų viceministro Giedriaus Čekuolio, Lietuvos ambasada-

doriaus JAV Vygaudo Ušacko, ir kitų pareigūnų komentarai užsienio politikos klausimais.

Leidinyje taip pat apžvelgiamas Lietuvos ekonominis progresas: aptariamos užsienio ir ypatingai JAV investicijos Lietuvoje, pasirošimas perorientuoti litą prie euro, analizuojama žemės ūkio situacija, kova prieš korupciją, elektros tinklų ir naftos pramonės privatizacija, siekis vystyti elektroninę komerciją bei kiti klausimai. Priede išspausdinti Valstybės turto fondo bei Lietuvos plėtros agentūros reklaminiai skelbimai supažindina su Lietuvoje privatizuojamomis įmonėmis bei verslo galimybėmis Lietuvoje.

Laikraščio priede taip pat nemažai dėmesio skirta Lietuvos kultūriniam gyvenimui: reklamuojamas 5-asis Vilniaus Festivalis, aptariamas Katalikų Bažnyčios vaidmuo Lietuvos identiteto vystyme, pateikiama informacija apie žydų bendruomenę Lietuvoje. "The Washington Times" leidžiamas 260 000 tiražu. Papildomai, laikraštis priedą apie Lietuvą išsiuntinės visoms JAV administracijos institucijoms, kiekvienam JAV kongresmeniui, diplomatinio korpuso nariams, tarptautinėms finansų institucijoms, 500 didžiausių JAV kompanijų vadovams.

Rolandas Kačinskas

TAUPA

LITHUANIAN CREDIT UNION

SAVI PAS SAVUS KVIEČIAME VISUS Į TAUPĄ

Telefonas (216) 481-6677; El. paštas TAUPA@AOL.COM
767 EAST 185th Street CLEVELAND, OHIO 44119

DARBO VALANDOS :
 Antradienį, trečiadienį ir ketvirtadienį 9:00 v.r. - 4:00 p.p.
 Penktadienį 9:00 v.r. - 6:00 p.p.
 Šeštadienį 9:00 v.r. - 12:00 p.p.
 Sekmadienį 11:00 v.r. - 12:00 p.p.

KIEKVIENA TAUPOMOJI SĄSKAITA IKI \$100,000 YRA APDRAUSTA (NCUA)

Born To Travel

26949 Chagrin Blvd. #103 (Ohio Savings Building)
CLEVELAND, OH 44122
Tel.: (216) 831-5530 & (800) 366-9980
Fax: (216) 831-5028

KELIŅĖS Į LIETUVĄ - 2001
 Visi skrydžiai - geriausiomis kainomis
 Atstovaujama FINNAIR, SAS ir kitas oro linijas.
 Bendradarbiaujame su "Lietuvos avialinijomis".



Rita Staškutė-Žvirblienė

MATAS REALTY

Rita P. Matienė - Broker - Savininkė
State Certified Real Estate Appraiser - Įkainuotoja
Profesionalus pataravimas perkant-parduodant namus ir namų įkainavimas

V. R. MATAS Vytas R. Matas - Attorney-at-Law - Advokatas

Visi teisiniai pataravimai

17938 Hefl Rd. Cleveland, OH 44119 (216) 486-2530
2412 Cedarwood Rd. Pepper Pike, OH 44124 (440) 473-2530